

GAZDASÁGI LAPOK

9. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1909. Február 28.

10.000 kor. óvadék és tisztán 0%-os uális fizetés mellett,

úgy elméleti, mint gyakorlatilag képzett 3, a gazdaság- és műszakra vágó oklevéllel rendelkező, 20 évi gyakorlatból 12 éve, hogy jelenlegi állásában egy 1500 kholdas, iparvállalatokkal kapcsolatos gazdaságban, mint teljhatalmu intéző végzi, úgy az adminisztrációs, tehát az adásvételi ügyletekkel járó teendőket, mint a gazdasági- és gyári üzemeket is, mely felmondatlan állását egy nagyobb uradalmi főtiszt, vagy egy közép, de belterjesen átszervezett, vagy szervezendő gazdaság felelős, tehát teljhatalmu birtokkezelői állással óhajtaná kicserélni, hol eddig szerzett, s a legújabb és biztos sikert garantáló talajmivelési tudását, gyakorlati képzettségét szeretné érvényesíteni, mit bármely talaj- és éghajlati viszonyok mellett biztosít. A múlt évi „OMGE.” által legelső kitüntetésben részesült az üzemtani pályamunkájával, míg az OMGE által a f. évben kiosztott műtrágyázási versenyen I-ső díjat nyert. Érdeklő birtokosok szíves megkeresését elsőrendű referenciák közlése s bővebb felvilágosítások végett „K. Sz. I.” jelige alatt posta Silingyia, postrestant kéri.

Tavaszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, minlegelőcsőbb foszforsavas munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és trágyája. — Kivánatra szak-tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárrel és és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

Házfedőnadat

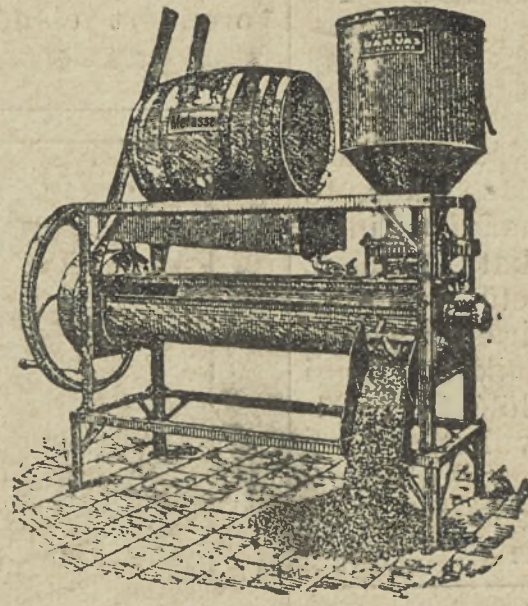
200—250 cmtr. hosszú, 50—55 cmtr. körméretű kékben Kéthely vasut állomáson átadva és vagonba rakva kévénkint 12 fillérért ajánlunk. Megrendelés esetén vagononkint 150 korona előleget kérünk

Csáki és Társai

palaczk-hüvely és menyezet nádfonat gyára.
Kéthely, Somogy megye.

Champlain tavaszbuza,

kissé árpás, a vevő zsákjaiban, bicskei vasuti állomásra szállítva, készpénzfizetés, vagy utánvét mellett, 28 koronáért kapható bicskei Rosenfeld Henrik uradalmi gazdaságában, Bicske, Fehérmegye.

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakarmány az, melyet a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalmazott, automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben pontosan keverő „Agrikultura” melasse-erőtakarmány készítő gépeinket kézi vagy hajtóerőre berendezve 3—4 waggon áru előállításánál a gép ára már megtérül. Melasse, szárított répaszelet, korpatélék, mindenféle műtrágyák, „Agrikultura” org. trágya, enyvtelen csontliszt stb. árusítása.

„Agrikultura” mezőgazdákát ellátó részv.-társ.
Iroda és mintatelep: Budapest, V., Zoltán-utca 12.
Sürgőnyezim: Oxigen. Telefon: 99—43

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-resták, konkólyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, bronák,
szorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
szecska-vágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok 764.760.16

Összesen: 2,735.104.16 kor
1901. évi fölösleg 90.349.— kor. 1904. évi fölösleg 72.438.23 kor
1902. „ 59.782.26 „ 1905. „ 61.730.60 „
1903. „ 109.331.73 „ 1906. „ 39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

AJÁNlja:

Szabad. rendszerű „Egyetlen” magyar lenvető-gépét 27—43 sorral. Szab. „Zala-Drill” sorvető-gépét. Különleges kukoriczavetőgépeket. Mindennemű gazdasági gépet elsőrangú kivitelben. Szecska-, répavágó- és ekékéket minta szerint. — Öntvényeket nagyban.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyár és vasöntőde Nagy-Kanizsán.
Malomépítéset. *** Teljes szivattyuművek.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmások csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

ZSÁK PONYVA KÖTÉL
POLLAK SAMUEL SZEGED

Alkalmazást keresők.

Gőzeke-gépész

ajánlkozik nagy uradalmakba. Fiatal, nős, ügyes, megbízható ember több évi gyakorlattal. Tudakozódók forduljanak e lapok kiadóhivatalához 1143. sz. alatt.

Földmivesiskolát

kitűnően végzett egyén, 7 évi gyakorlattal, mindegyikéről kitűnő bizonyítvánnyal rendelkezik. 32 éves, nős, kiscsaládu, keresztényen, mindenben megbízható, józan életű. Márczius 1-re megfelelő állást keres. Címe: Szücs K. Ócsa (Pest m.)

Kezelőtiszt

vagy titkári állást keres nagyobb uradalmaknál vagy gazdasági egyesületek valamelyikénél egy 40 éves, elméletileg és gyakorlatilag képzett, keresztény, nős, családos, kitűnő bizonyítványokkal rendelkező okleveles gazda, szolg. kiv. honvéd hadnagy, ki úgy a külső, valamint a belső gazdasági ügyvitel, az összes állattenyésztési szakok, valamint hízalás és tehenészet vezetése terén több évi s megbecsülhetetlen tapasztalatokkal rendelkezik; a könyvelés- és gazd. számvitelben teljes jártassággal bír. A magyar, német, tót, horvát és angol nyelveket szóban és írásban bírja. Cím: **Masztics Elemér**, 2037. W. 41. Street, Cleveland, Ohio U.-S.-Amerika.

Ezer korona

jutalmat kap rögtön, ki egy elsőrendű referenciákkal rendelkező okleveles gazdatisztnak megfelelő állást szerez. — Leveleket „665” szám alatt — e lap kiadóhivatalába.

Földmivesiskolát

végzett református vallású, 24 éves, 2 évi gyakorlattal bíró nőtlen egyén, megfelelő állást keres, május elsei vagy hamarábbi belépéssel. Cím a kiadóban 605. szám alatt.

Földmives-iskolát

végzett, 24 éves egyén, neki megfelelő állást keres bármely gazdaságban. Cím: ifj. Hedli József, Bakony-Szt.-László, Veszprém m.

Segéd-tiszt

állást keres egy 23 éves, óvári akadémiát végzett, katonai kötelezettségének eleget tett, kiskorától fogva gazdaságban nevelkedett, szerény, ker. fiatalember, intenzív gazdaságban mielőbbi belépésre. Cím: Sándor Ferencz, Kecskemét, VIII. ker.

Betöltendő állások.

A győri püspökség **Szany** gazdaságában **gazdasági segéd-tiszt** állás

betöltendő. Évi járulék 1200 kor. készpénz, egy szobás lakás, 16 méter tűzifa. Gazdasági tanintézetet végzett, róm. kath. vallású, komoly, munkaszerető, az irodai teendőkben jártas, jóírású egyének bizonyítványmásolataikat, eddigi működésük megjelölésével felszerelt folyamodványukat, melyek visza nem küldetnek, küldjék a jószágkormányzóság czime alatt, **Szany, Sopron megye.**

Gazdasági

összes betöltendő állások közül vannak a 8 év óta fennálló és minden harmadnap megjelenő Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. József-körút 38.

Gépész-kovácsot

keresek f. év április 1-ére. Kézelnie kell egy szívó gázmotort, mely egy malomkőjáratot, olajsajtót s gazdasági gépeimet hajtja és hetenként két nap van üzemben. Ezenkívül gazdasági gépeim javítását és a gazdaságomban előforduló kovácsmunkákat kell teljesítenie. Józan, tisztességes, állandó emberre volna szükségem. Bizonyítványmások ajánlással együtt Domahidy Pál urnak Domahida (Szatmár.) küldendő.

Irodatiszt,

nőtlen, kath. vallású, márczius 1-re vagy 15-re való belépésre kerestetik. Pályázóktól megkívánatik a magyar és német nyelv szóban és írásban teljes bírása és a szép írás. Fizetés megegyezőszerint. Sajátkezűleg írt ajánlatok, bizonyítványmásokkal felszerelve, melyek vissza nem adatnak, Stummer Ágoston báró uradalma czimére, Tavarok, u. p. Nagy-Tapolcsány küldendő.

Alulírott

intézőség f. évi márczius vagy április 1-én törtéendő belépésre egy intézőt, aki a czukorrépa, kender, lentermelésben és hízalásban tapasztalt, keres. Oly pályázó, ki a kettős könyvvitelben jártas, előnyben részesítetik. Pályázónak a horvát és német nyelvet legalább is szóban bírnia kell. Csak elsőrangú bizonyítványokkal ellátott pályázatok a fizetési igények az idő rövidsége miatt alulírott intézőség czimére küldendő: „Csepregi Schapringer Berta gazdasági intézősége Csepri, Eszék mellett.”

Segéd-tiszt

állás betöltendő **április hó 1-ére.** Javadalmazás évi 1200 korona készpénz, szabad lakás, fűtés, világítás és kiszolgálás. Ebből ellátásért a kerületi tisztnek havi 50 korona fizetendő. A magyar-óvári akadémiát végzett, római kath. vallású, gyakorlattal bíró pályázók folyamodványukat bizonyítványmásokkal és fényképpel ellátva, a **„Nagys. győri székeskapitánhoz”** czimezve, alulírott-hoz nyújtásuk be: **Sillay Gyula jószágfelügyelő Győr, Kaptalándomb 5.**

Simmenthali-bonyhádi 1 1/2-2 éves vörös-tarka **tenyészbikák** kiváló tejelő szülőktől 500-600 koronáért eladó. **Kéttoronylaci gazdaság.** Pápa mellett

tejhűtők és tejjgazdasági eszközök

kaphatók **Első magyar tejjgazdasági gép- és eszköz-gyár FUCHS és SCHLICHTER** Budapest, VI. Jász-utca 7. **ARJEGYZÉK** INGYEN és BÉRMENTVÉ

Lovak kehesége

(Chronikus köhögése és nehéz lélegzése) biztos eredménnyel gyógyítható. Számtalan elismerés bizonyítja Felvilágosítást díjmentesen küld **Ripp Arvin, Drezda-A. 786.**

Eladó előfák.

Luczfenyő 150 centiméter magas 1 kor. 20 fill., 100 centiméter magas 80 fill., 75 centiméter magas 60 fill., 50 centiméter magas 40 fillér. Vékonyhéjú díofa 2 méter magas 50 fill. 150-190 centiméter magas 40 fillér. Tölgyfa 2 méter magas 1 korona, Faiskola: Gönyő (Győr megye) Csomagolás önköltségen, vasúthoz (hajóhoz) szállítás ingyen. Megrendelhetők: **Márfy Ede.** Budapest vár, Országház-u. 2.

20 millió

Akáczcsemete

1 éves magonc 1000 drb.
 —15 cm. magas 1-2 m/m erős K 2.—
 15-50 " " 3-7 " " " 8.—
 50-80 " " 4-10 " " " 14.—
 80-120 " " 6-12 " " " 20.—
2 éves magonc 1000 drb.
 —50 cm. magas 1-5 m/m erős K 14.—
 50-80 " " 4-8 " " " 16.—
3 éves magonc 1000 drb.
 50-100 cm. magas 3-8 m/m erős K 22.—
 100-150 " " 7-14 " " " 30.—
 150-200 " " 10-18 " " " 40.—
 200-250 " " 15-25 " " " 50.—
 2 és 3 éves iskolázott 1000 drb 22-65 Kr.
5 millió GLAEDITIA
 1, 2 és 3 éves magonc 1000 drb 6-20 K.
 2 és 3 éves iskolázott 1000 drb 22-65 K.
2 millió alma és körtevadonc
 1 és 2 éves 1000 drb 10-50 Korona.
 Továbbá erdei- és süvénycsemetek, gyümölcs, disz- és sorfák minden kelendő minőségben. Képes főárjegyzék kívánatra ingyen.
Gróf Batthyány Zsigmond uradalmi intézősége.
 Csendlak up. Ferenczlak, Vasm

Diszkerthedvelők kérjenek árjegyzéket az első magyar diszfenyő-faiskolától. Tulajdonosa **Copony Ede Körmenten.** 120 fajta tűlevelűfák, lombfák, sorfák, diszcserejék kaphatók.

Tenyésztőjások.

Szabadban tenyésztett fekete amerikai Minorkák a 6000 márkáért Amerikából importált „Champion Victor” kakas és kitűnő tojók származékai, gyönyörű óriás példányok. Megtermékenyítés és frissességért kezeség vállalatik. Darabja 50 fill **Vidočka Tobitschau (Mähren.)**

Zöldségtermesztőknek nélkülözhetetlen utmutatóul szolgál a

Konyhakerti és növénytermesztés

ezimű könyv III. kiadása, Irta és kiadja **Németh József**, áll. kertésztanító **Baján.** A könyv 95 fill. beküldése ellenében portómentesen küldetik.

Hanna

árpa, kovasítani, utántermés eladó; vasuton szállítva, vevő zsákjaiban 18 koronáért. **Maár Zoltán** **alattyáni gazdaságában.**

Pannonia szálloda

BUDAPEST,
 VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Költőtojások

90% megtermékenyítésért felelőség vállalatik. Legmagasabban díjazott, nagy udvarok és kifutókban tisztán tenyésztett törzsek, u. m.: Minor fekete, Minorka fehér, Plymouth R. Hamburgi aranylakk, ugynevezett óriás fázçantyukok, fehér olaszok, fogolyszintű olaszok, Faverollesok á 40 fillér. Ezüst Wyandotte, fehér Wyandotte, óriás Minorka fekete, rózsá, taraju amerikai. Ujdonság, olasz fehér rózsataraju. Ujdonság. Olasz fogolyszintű rózsataraju. Ujdonság. Minorka fehér rózsataraju. Ujdonság, fehér Orpington, világos Brahma, Plymouth R. rózsataraju, ujdonság á 50 fillér. Óriás Peking kacsa fehér á 60 fillér. Gyöngytyukok ezüstszintű, kék á 40 fillér. **Geflügelhof Smržitc Morvaorsz.**

Keltetőtojások

tavaszi szállítására előjegyezhető

Reitter Oszkár

főkapitánynál **Nagybecskereken.**

Angliából hozatott fajtisza telivér elsőrendű

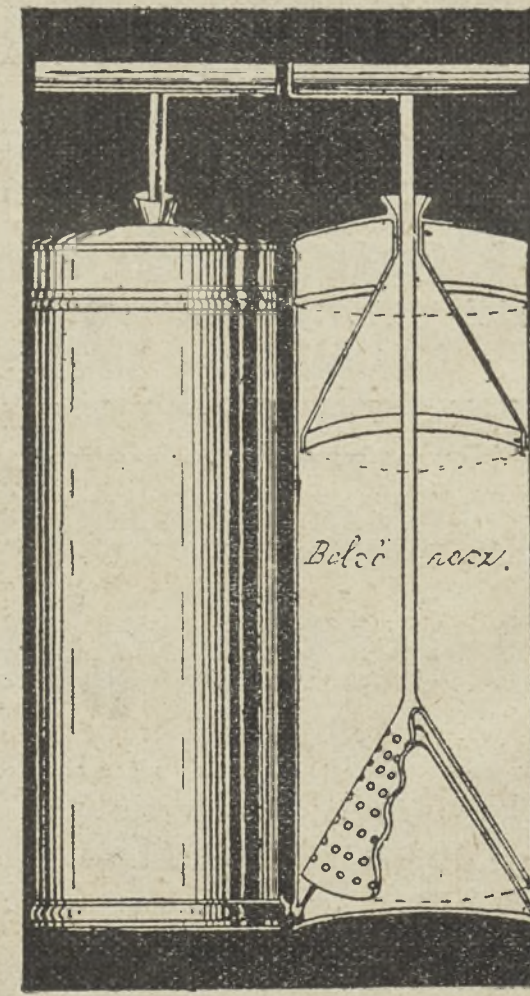
Fehér Orpington (amerikai kitűnő téli tojó)

Sárga Orpington

Óriás pekingi kaosa tojások darabja 70 fillér. Törés és rázásmentes, teljesen biztos csomagolás faldobban ingyen.

Kitüntetések: Arad, Budapest I., Budapest II., Beigrád, Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Pozsony, Pécs, Széda, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta. **Hazai és külföldi** legnagyobb és legelső kitüntetések. **Allami nagy aranyérem.**

„Gyors vajköpülő”

5 percz alatt a gondos gazdaszöny friss vaját állíthat elő. **Egyszerű tartós szerkezet. Könnyen tisztogatható.** Két liter ürtartalommal; **fehér tükör bádoglemezből 5 korona; csiszolt sárgaréglemezből 6 korona; nikkelezett sárgaréglemezből 7 korona.** Megrendelhető a

„Novator”

gyári irodánál.
BUDAPEST,
 VI., Nagymező-u. 21.

MEGJELENT

a **KODOLÁNYI-féle 1909. évi Gazdasági Zsebnaptár**

49-ik évfolyama a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal.

Ára helyben 2.80 kor, Ajánlott postai széküldéssel 3.25 K. Utánvétellel küldve 3.45 K.

Megrendelhető a **GAZDASÁGI LAPOK** kiadóhivatalában, Budapest, Múzeum-körút 7.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos áron fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	140
Tárhoza. Calendarium Oeconomicum Perpetuum	142
Gazdasági levél. — Fehér Zoltán	142
Zabmütrágyázási kísérletek 1908-ban. — Jancsó Béla	143
Az egres amerikai lisztharmatja. — Dr. Rapaiós Raymund	144
A „Saxonia“ mütrágya-szóró	145
Könyvismertetés	146
Jelentés a Franciaországban 1908. évben tett juhászati tanulmányutról. — Kodolányi-féle Gazdasági Zsebnaptár.	
Kérdések és feleletek	146
Kérdések: Sérves malacok. L. O. — Lehet-e február elején kelt csirkéket folnevelni, vagy sem? K. R.-né. — A Suptol Burow sertésvész elleni oltószert hatása. P. D. — Mezei kertészet és vízhasználat. B. Sz.	
Feleletek: Tehénészet ellátása nyári takarmánnyal. Porcius. — Az impregnált répamag előnye. P. — Magtengeri vagy csalamádétermelés mütrágyákkal. D. L. — A bibornetermelés. W. — A vályogfal vakolásának tartóssá tétele. M.	
Hirek	147
Aprók	148
Mire való a szőlővenyige? — Az erdők famennyiségének megbecslése.	

SZEMLE.

(Fordul végre az idő? — Háboru-e vagy béke? — Gazdasági engedmények Szerbiának. — Kétségek a búzatermelés sikere iránt. — Az állattartás nagy nehézségei. — A burgonya gyűrűbetegsége a pesti piacon.)

Jégtörő Mátyás szerdán volt és úgy látszik, hogy száz és száz éves tapasztalatokat akart igazolni, mert csütörtökre rá enyhébb lett a levegő és mintha olvadni akarna. Az ideje nagyon itt van, mert már torkig vagyunk a téllel; a sok fázással, a sok tüzelő pocskolással és a tétlenséggel, a melyre kárhoztatva vagyunk. De meg minél később nyílik a tavasz, annál rosszabbak a buza- és rozsvetések javulhatásának kilátásai, annál valószínűtlenebb az, hogy a tavasziak is jól sikerüljenek. Hogy az idén februárban vessünk, annak már elhegedült Szent-Dávid. Csak legalább márczius első felében kezdhetnők meg a tavaszi munkálatokat.

Egyelőre úgy mutatkozik, mintha háboru előtt állanánk. Az értékpapírok ára lemegey, a gabonaárak pedig emelkednek. Rendesen úgy szokott ez lenni háboru előtt. Ha csak Szerbia és Montenegróval lenne dolgunk, ez még nem okozna nagy zavarokat, — de Oroszország is csörteti a kardját és mozogtatja hadtesteit a galicziai határon. Ha Oroszország is belénk köt, ennek már fele sem lenne tréfa, mert egész

Európa lángba borulna. Ilyen nagyszabású verekedés nyomában rendesen csak nyomor és pusztulás szokott járni. Emberek, állatok, vagyatok semmisülnek meg. Ki óhajthat ilyesmit? A gazdára nézve eleinte csábitónak látszik a fogyasztási cikkek nagy áremelkedése, mely a háboruval járni szokott. De ez csak rövid ideig tart; mert nem soká várhat magára az elnéptelenedés, a férfiak bevonulása, véreink elpusztulása és a munkaerő nagy hiánya, hiszen jóformán csak asszonyok maradnak otthon. Nincs, a ki az állatokat gondozza, a ki szántson és egyéb gazdasági munkákat végezzen, — aztán válják esetleg harcterré a vidék, a hol a gazda lakik, akkor jönnek a harácsolások, gyújtogatások, falvak, puszták rombolóvetése stb. Háboru után terhes államkölesönök fölvétele és az adók felszólolása a felhőkig. Szóval csak rossz és nagyon rossz. Mily boldogság lenne, ha a béke nemtője megelőzné a háboru vészangyalának fáklagyujtását!

Bizzunk abban, hogy még jóra fordul minden. De ha jóra is fordul és a béke fennmarad Szerbiával, akkor is mi gazdák leszünk a vesztesek. Külügyérünk gazdasági kedvezéseket helyezett kilátásba Szerbiának. Hogy mik értendők gazdasági kedvezések alatt, azt nem nehéz kitálatni. Teljesen rendelkezésére bocsátanák piacainkat a szerb gazdasági termelvények számára, vagyis a román szem- és állati termelés előtt védővámjainknak le kellene hullania. Ez is fölér egy nagy háboru veszteséssel a magyar mezőgazdaságra nézve. Még csak hagyján, ha arról lenne szó, hogy leplombozott waggonokban megengedjük Szerbiának, hogy élőállatait területünkön át vigye. Ez ellen nem lehetne kifogást emelnünk. Miért ne vihessék Szerbia marháit lezárt waggonokban Fiume és Triesztbe és onnan Olaszországba, — sertéseit Németország és Svájcba? Csakhogy az osztrák indusztriának nem ez áll érdekében, hanem hogy azokat a waggonokat a mi vámterületünkön rakodtassák ki. Már pedig nálunk kereskedelmi rendezkedéseknél mindig az történik, a mit az osztrák indusztria akar.

Ilyen puszkaporos hangulatban szinte kérdésessé válik vajon időszerű-e foglalkozni azokkal a napi kérdésekkel, melyek bennünket foglalkoztatni szoktak. Az érdeklődés ugyanis minimális most ilyesmit iránt. De tegyük föl, hogy márczius hónapja nem lesz Mars hónapja a hadistené, hanem Ceres istennő fogja háborittalanul intézni békés foglalkozását. Konstatálnunk kell hogy most a gazdák ábrázata egy egy kérdőjel. Valjon lesz-e valami az ősziekből? Ezt kérdezik most unos untalan. Ugy-e ritka lesz a vetés? Ugy-e bár besülhet könnyen? Még

nagyobb lesz a drágaság? Ezek most megszórtak rendes kérdések a falun. Persze hogy nem tud rá biztos feleletet adni senki. A válaszok föltételesek. Ha nedves és meleg lesz a tavasz, és ha hüvös esős lesz a nyár, akkor még jó termés lehet, főleg ha májusban lesz eső bőven, és ha Péter Pál táján nem lesz rekkenő a hőség. És ha nem ilyen lesz? Hát hogy akkor mi lesz, annak a jó isten a megmondhatója. A gazda sorsa az Isten kezében van és az emberi tudomány csak arra való, hogy az Isten áldását ha mutatkozik, minél inkább maga felé fordíthassa az ember.

A másik napi kérdés faluhelyen, hogy mit tegyünk az állattartással? A trágyatermelésre fölötté nagy szükség van. De a gazdasági tudomány arra tanít, hogy okosan termeljünk azt a trágyát és ne fizessünk rá erre a termelésre. Nohát 4 esztendő óta vége van az okos trágyatermelésnek. A trágya- és szalmaárak emelkedése, az állatkezelők magas díjazása és egy rövid ideig — 2 évig — tartó jó marhaárak után nagy árhanatlás, az állati terményekben valóságos csapásként nehezedik a gazdákra. A takarmányok nem sikerülnek, az abrakok ára pedig nagyon magas és az a mit a gazda a szemtermelés mai konjunkturája mellett nyer, többszörösen eluszik az állattartáson. Hacsak egy kissé is lehetne bizakodni abban, hogy a szemértékesítés mostani mértéke megmarad, hát haborzás nélkül félre dobnók az állattartást. De ki biztosíthat bennünket a gabonaértékesítés mai árviszonyai felül? Sehol annyi ostoba fordulat, mint a mezőgazdaságban. Egy évben magas hizottmarhaárak. Persze mindenki hizlal. Ekkor leessen az árak s veszít mindenki. Fölmennek a növendékárak, ekkor nevel mindenki marhát. Jönnek rossz takarmányévek, akkor a bőre árán is alig tudja eladni, avagy kétszer, háromszorosan megveszi egy erőltetett téli tartással — úgy mint az idén.

De nemcsak a marhával van így, hanem a sertéssel, a juhval és lóval is. Egész kártyajáték a gazdálkodás és csak az a baj, hogy hatannyiszor vesztes a gazda mint nyertes. Annyit azonban megtanulhattunk, hogy a mi szeszélyes éghajlatunk alatt, a mely a takarmánytermelésnek nagyon sokszor nem kedvez, az állatállomány létszámának forszírozása nagyon veszedelmes. Az igazság a mit leszűrhetünk a sok keserves tapasztalásból az, hogy tartsunk egy bizonyos állandó létszámot, a melyet mindig elbirunk tartani még szük takarmány és szalmaévekben is, és ha fölös takarmányunk van, akkor ahhoz mérten egészítsük ki állatállományunkat. A mi az idejévet illeti, a marhahizlalás nem hasznos, a sertéshizlalás detto nem az, az állatnevelés is ezen megítélés alá esik, ha csak jó le-

MAGYAR

MEZŐGAZDÁK

SZÖVETKEZETE

Gazdasági és kerti

MAGVÁK

legjobb beszerzési forrása

gelőink nincsenek. Fejős teheneket nevelni lefejtő gazdaságok számára most a legjobb üzlet, mert előrehaladottan vemhes vagy friss fejős tarka paraszttehenek se mennek 400 koronán alul. A mult heti bécsi hizott marhavásáron csinos kis áremelkedés indult meg, és prima farka ökör kivételesen a 102 koronát is elérte. Az a kérdés, hogy ez az emelkedés csak mulékony pillanatnyi föllobbanás volt-e, avagy egy jobb jövőnek kezdete?

Végül még egyről emlékezzünk meg. Mi okozta az idén a burgonya drágaságát? Tudvalevőleg Budapesten a vásárcsarnokban a burgonyának ára 8-9 korona métermázsánként. Nem emlékszünk, arra, hogy valaha ily árat jegyeztek volna nálunk. Természetesen a mult évi szárazság volt a fő oka a drágulásnak, mert e miatt kevés termelt. De hozzájárult ehhez a gyűrűbetegség is. Budapesti gazdasszonyok keservesen panaszkodnak, hogy minduntalan van alkalmuk a vásárcsarnokban megvásárolt burgonyán a gyűrűbetegséget tanulmányozni. A barna gyűrűk miatt ugyanis hámozáskor a felét el kell dobni. *J.*

Gazdasági levél.

Mult hó óta sok földet bejártam, az igaz, nagyon keveset gyalog, de annál többet kocsin és kivált vasuton s azon szomorú tapasztalat gazdagodtam, hogy őszi buza- és rozs-vetések ugyan vannak, de láthatatlan állapotban, t. i. a talajban elrejtve, de kikelve csakis itt, Dunán tul, kivált Tolna-, Baranya- és Fejér-megyékben szemlélhetők silány, de mégis zöld szinben. Hazánk gazdasági kertjének nevezett Pozsony és Nyitrávármegyében egyáltalában nincs kikelt vetés, kivéve minden nagyobb gazdaságban 1-2 tábla takarmány-rozs, mit még augusztus hó folyamán tettek földbe.

Most újra 10-11(R. a hőmérséklet a fagy-pont alatt s mi kevés hótakaró volt az is elolvadt, a pár napi enyhe hó és esők befolyása alatt s ma már csak fátolszerű lepel van itt-ott vetéseinken, melyek iszonyuan szenvedhetnek a zord időjárás miatt. Nem is csoda tehát, ha a gabonaárak emelkedő irányzatot vesznek, hiszen a jövőre való kilátások végtelen szomorúak s a gazdákat elkeserítik.

Egy földbirtokos keservesen panaszkodot,

hogy huszezer korona ára magot vetett el őszszel s egy szem sincs kikelve s ma már vett 3 waggon tavaszi buzát, hogy legalább convenczióra való gabona teremjen földjein. Pedig kitünő gazda, korán kezdi mindig a vetést s földjeit pompásan miveli, gőzekéje is van s trágyáz annyit, hogy e téren senki utol nem érheti az egész vármegyében.

Mit szóljon akkor a nyomoruságosan vergődő kisebb birtokos?

Multkori levelem megírása óta a csapadék következőleg hullott: január 28-án 0.1 mm. hó, 30-án 1.5 mm. hó, február 2-án 1.3 mm. 4-én 5.7 mm. eső, 5-én 1.5 mm. eső, 13-án 5.3 mm. hó, 18-án 0.2 mm. hó. Januárban összes 39.5 mm. csapadék volt, tehát ez a hónap még csak valahogy megtette volna, be bizony február roppant száraz és hideg, úgy, hogy ama bizonyos legöregebb emberek sem emlékeznek ily szibériai időre; — talán újra a jég-szak következik be?

Hogy a szegénység különösen nagyobb városokban mennyit szenved a hideg miatt s mily sok fűtő anyag fogyott el e télen, mikor már okt. 19. begyújtottak a kályhákba s azóta ugyszólván ki sem aludt bennük a tűz; arról miért is irjak, tudja azt mindenki.

A gazdaságok vezetőinek már a fejüket kell törni, hogy ugyan mit is csináljanak a cselédek, mert azt csak nem mondhatjuk nekik, hogy tessék henyélni. A mint van egy kis kihordható trágya, azt szállítjuk, elhozatjuk az egész esztendőre való homokot, téglát, agyagföldet, cserepet, épület- és szerszámfát s miután az ökrök csak is olykor délután foghatók be a rögs utak miatt — mert nálunk még nem patkolják őket — a béresek fűrészelnek s már annyi bognárfát készítünk el e hó végéig, hogy bizony jövőre nem is kell róla gondoskodni. A magtárban a csekély gabonakészleteket pedig már annyiszor megforgathattuk, hogy abból — ha lett volna benne zsiszik — a sok nyugtalanítás miatt réges-régen kiszökött volna.

Hogy nincs takarmány, koplalásban tölt gyásznapokat a lábasjóság, az régi nóta már minálunk. Redukálja is már mindenki állatállományát, azért is oly silányak a marhaárak, pedig hát trágyaprodukálás szempont-

jából is kellene a sok állat, de mikor még alom sem kerül s maholnap homokkal aljazunk, akkor miből tartjuk a marhát? Szalmaszálakarmányért horribilis árakat kérnek s erre is csak rá van a szegény gazda utalva, mert csupa korpa, olajpogácsa és melaszszal csak nem tarthatja négy lábait. Aztán még könnyű annak, aki tele erszénynyel rendelkezik, de a kinek nincs pénze, sem hitele, az, miből vegyen eleséget? — Tanácsot adni abrakarmányok s póteleségek vásárlására könnyebb, de pénzt adni a vételekre már sokszor nehéz feladat. Sok szegényebb gazda és zsellér megy végleg tönkre az idén.

Másrészt kérdés, vajjon kifizeti-e magát a drága abrakok (germanizáló atyafiak erőtakarmánynak is nevezik, elég magyartalan kifejezéssel) vétele, mikor a tehenészetek jövedelme folyton csökken, mikor a vaj ára visszamegy s a szegény falusi szövetkezetek legjobb esetben 2 korona 20 fillért tudnak elérni 1 kilogramm teavajért, úgy, hogy tejük legjobban esetben 10-11 fillérré értékesül per liter — ez pedig vajmi kevés.

Ha már megalakultak a földmivélsügyi kormány lelkesítő befolyása következtében a tejszövetkezetek, akkor most (midőn bajba jöttek, mikor néhányan kénytelenítve voltak üzemüket hetekig beszüntetni s a gazdák akarva-nemakarva, maguk itták meg a tejet, vagy malaczoknak adták) szinte a magas miniszteriumnak volna kötelessége segédkeztet nyújtani a gazdáknak s a vajnak külföldre jutását minden tőle telhető eszközzel elősegíteni, de persze, a magas vasuti vitelbérek lehetlenné teszik készítményeink megszerebbre való szállítását s a kedves szomszédok vámtarifája oly magas vámmal sújtja a hozzájuk behatolni akaró magyar terméket, hogy a legnagyobb vajközpontok is veszteségre dolgoznak és több firma már bezárta a boltját vagy redukálta a minimumra forgalmát, hogy a deficit minél kisebb legyen. Vidékünkön egy budapesti banknak van vajközpontja, úgy tudom, 9 waggon vaja a hűtőházakban várja szabadulását; a napokban sikerült neki Svájc részére eladni 2 waggonnal per 2 korona per kilogramm, holott ő 2 korona 20 filléért veszi s 10 fillér költsége van minden kilónál,

TÁRCZA.

CALENDARIUM OECONOMICUM PERPETUUM,

Az az

Majorságról írt Laistrom, mellyből minden Major-Gazda horúl-hóra egész esztendő által mit munkálodtasson a Majorság-körül, megtudhattya Töb-beknek hasznára újonnan Ki-nyomtatott. Harmad-szor.

MARTIUS,

Böjt-más hava.

Ebben a hólnapban 31. nap van.

48. Borjúkat az anyoktól el-választani, második fertályban, hód töltekor.

Kender magot, zabot, árpát, kölest, borsót, lencsét, csicseri borsót, babot, Olasz és Török babot, és e' féle több veteményeket ültetni 's vetni.

Az vetéseket meg-gyomlálni, a' fűszfa ágakat le-vagdálni, új fűzfákat ültetni.

49. Az óltani-való ágocskákat be-óltani: a' gyülmölcsöknek magvait, úgy-mint, diót mogyorót, monolat, gesztenyét, barack magot, szilva magot, kaiszi barack magot, &c. hasonlóképen alma, körtvély magot ültetni.

Spárgát, Articsókát, Kárdit, 'Sallyát, Levendulát, Rosmaringot, Eperjet, Ro'sát, Liliomokat, Narancsot, Tököt, Uborkat, Dinnyét, Görög Dinnyét ültetni, és vetni.

50. Veteményes, virágos, és gyümlösös kertet, mindennemű szükséges magokkal bé-vetni

51. Gyökereket, füveket, hogy magot hozzanak, ki hozni, és el-ültetni: úgy-mint, retket, sárga répát, veres répát, fejez répát, zellert, vörös hagymát, &c. hód töltére.

Az fa ágocskáknak óltása legyen, mikor a' hód el-fogy, három vagy négy, avagy két nappal az újság előtt; mert azt tartják némellyek, hogy valahány nappal, az új hold-előtt óltják a' fát annyi esztendő múltván gyümlösözök: avagy ólcsák három nappal az új hód után, az első fertályig.

52. Disznó ganéjt öncsenek ebben a' hólnapban, a' mondola fa gyökérre, és az keserüből édes öregb és kövérebb lészen.

A' Gesztenyének, az ágát ültetik-el, nedves, és hives földben, és meg-foganaszik. A' fátot környös könnyű meg-kapállják, a' szőlő tövét is.

53. A' melly szőlő három esztendő, azt kell meg metszeni; mert egyébként, a' fiatal venyikét, nem metszeni, ha-nem törni kell. A' szőlőt szép tiszta időben nyissák-fel. Messék-meg, kapállják, tövét meg-tisztítsák.

A' Juhokat megént ki-hajtsák a' mezőre, kiváltképen a' rétekre.

A' Bikákat, Husvét előtt, hód töltekor bocsásák a' tehenek közziben.

54. A' halas tókból az apró halakat ki-fogni, és máshová tenni, hogy nőjjenek, első fertályán a' hólnak, avagy hód-tölte előtt.

Hal fogni való varsákat rakni.

55. Kikeletnek elein, igen egésséges a' bodzának csirája, mikor ki kezd fakadni. Ha elébb lágy meleg vízben ki-mossák, sóval, eczettel, olajjal saláta módgyára meg-készítik: gyengén purgál, és tisztítja a' Vért. Hasonlóképen a' komló hegye is.

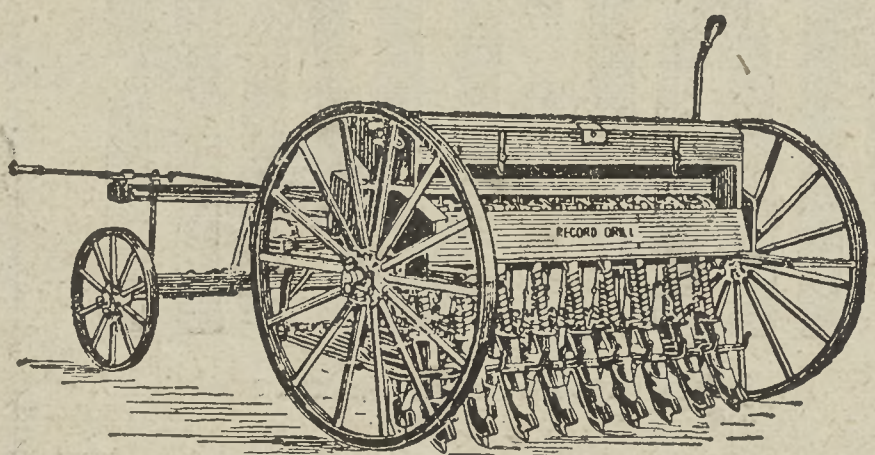
56. Az köszvény ellen, vedd a' keserű lapunak a' bélit, avagy gyengéjét, a' ki olyan, mint a' káposzta torsa. vond-le az külső héját, tedd lágy meleg vízben, hogy ki-vonnyá a' keserűségét; csinály salátát belölle, meg könnyebbit, a' fájdalmat, és a' Vért meg tisztítja.

Ebben a' hóban, tojni kezdenek a' tyúkok, lúdak, kácsák, galambok; és mennél hamarébb ki-költik a' csirkéjeket, annál jobb.

57. A' madarászatot megént el-kezdhetni ebben a' hóban, jobb volna mind az által, békét hadni a' fiakért, nem-is olyan jó izüek; ha pedig a' vízben tészed, és abban ásztatod, megént jó izü lészen.

Vad lúdat és vad kácsát löhetni és foghatni.

58. A' Golyák mikor el-akarnak menni, reggeltől fogva, estvélig repülnek: mikor vissza jönnek,

REKORD DRILL a legjobb páros soru vetőgép. Losonczy gyártmány!

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket.
A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, V., Váci-körut 32.

tehát 30 fillér veszteség kilogrammonként, ez 30 korona per q. = 3000 korona waggononként s 9 waggon rakománynál 27.000 korona. Egész szép veszteség egy és fél hó alatt. De mi lesz majd nyáron? Mit csinál akkor, ha az expedíálással nehézségek merülnek fel, avagy még jobban fog stagnálni az üzlet?

Hogy mostanában újabb tejszövetkezet nem fog alakulni, az több, mint bizonyos.

A mi a vajról, áll, azt mondhatni ma a borról is, úgyszólván eladhatlan a jobb fajta hegyi bor — megölőjük a sok homoki és lapályi bor — az ördögnek sem kell, senki sem keresi, áll a pinczében, fejteni kell s feltöltögetni, tehát oly portéka, mely napról-napra apad, fogy, nem kamatozik, hanem veszít mennyiségileg s mint látszik, értékben sem emelkedik. Nagy a tulprodukczió, a két jó termés befűtyölt a hegyi borainknak. Most már igazán ideje volna vétőt mondani a derüre-borura való szőlő-telepítésnek a sikon s homokon, mert különben hegyi boraink termelése lehetlenné válik s vajmi hamar odaérünk, hová a tokaji, hogy államilag kell segédkezni minden uton-módon, nehogy parlagon maradjanak a hegyaljai szőlők. Ha így folytatódik a dolog, nem sok év múlva ugyanily segély-akcióra szorul a szekszárdi borvidék is és sok más is.

Hát bizony nem valami nagyon rózsás a gazdaember helyzete manapság, kivált, ha a drága pénzen importált vöröstarka marhának tudóvésztes voltát is szemügyre vesszük, mert ma már ott tartunk, hogy a legjobb tejelő hírében álló tájfajtáinknak 70—80%-a, sőt néha még ezennél is tuberkulotikus s mindenemü övintézkedések dacára rohamosan terjed e baj s végveszélyvel fenyegeti baromtenyésztésünket. Vajha Ujhelyi tanár eljárását követve, rendszeres tuberkulinozás útján minden gazda meggyőződne arról, vajjon marháiból melyek a tudóvésztesek s azokat külön tartva, legalább a többit mentesítene a borzasztó vésztől s azon lenne, hogy az egészségesek minél tovább azok is maradjanak s be ne fertőződjenek.

A vészteseket pedig mint vágó marhát, kellene értékesíteni, hisz a hus nem fertőz, s így lassanként kiirtani a tubereulosist. De hát csalóka

kis reményünk van ehhez, hogy ez megtörténjék hamarosan, mert az óriási áldozatokba kerül és arra nem hajlandó, de nem is képes minden gazda; s az állam mit tehet a tőgygümőkórosak kisajátításával? Ez oly elenyésző csekélység a sok között, hogy évtizedek múlva sem fogjuk megérezni hasznos hatását, — itt csak radikális kura használna, azután az istállók szellőztetése, a marhák szabadban minél hosszabb időn át való tartása, egészséges eleség és alom s gondos desinficiálás, meszelés hetenként, minden istállóban, mint azt a mosonmegyei állattenyésztőknél láttam, kiknek felügyelőjük Ujhelyi tanár lévén, redukálódott is a vész alaposan, hanem azért az öregebb tehének között is találkozok ám gümőkóros elég. Ugy látszik, a tudóbaj csirája már benn van minden tarkamarhában s habár még fiatal korában nem is mutat tuberkulinreakciót, utóbb, bármiként is ügyeljük rá, mégis tuberkulotikus lesz, csak hogy a gondosság és elkülönítés folytán ez az állapot később lép fel, így p. o. parasztaink rossz istállóiban már 6 éves tehének gümőkórosak, míg a jól szellőzött tágas uradalmi istállók lakói csak 9—10 éves korban lesznek vésztesek, reagálók.

Lassan hull a hó, talán mégis jut valami a még nem egészen tönkre ment vetéseinkre. Bár úgy lenne. Adja Isten! De a kikeletet is mielőbb hozza ám meg! *Fehér Zoltán.*

Zabmútrágási kísérletek 1908-ban.

Hazánk egyik legnagyobb jelentőségű szántóföldi terménye a zab. A szántóföldön termelt összes kultúrnövények közül kiterjedésre nézve a negyedik helyen áll, csak a búzát, rozsot és tengerit termelik nagyobb területen. A statisztikai adatok szerint jelentősége nem hogy csökkenne, de folytonosan növekedik, erről könnyen meggyőződhetünk, ha pl. összehasonlítjuk a tiz év előtti és 1908-ik évi adatokat. 1899-ben Magyarországon 1.685.304 kat. holdon, 1908-ban pedig 1.862.846 kat. holdon termeltek zabot, tehát 10 év alatt majdnem 200 ezer kat. holddal növekedett a zab kiterjedése. A zab tehát évről-évre nagyobb területet foglal el a szántóföldből és az országos össztermés ahelyett, hogy e terjeszkedés arányában növekednék, inkább csök-

ken. 1899-ben hazánkban összesen 11.25 millió métermázsza zab termett, míg 1908-ban a földmívelésügyi minisztérium által szeptember hó 15-én kiadott jelentés szerint 10.49 millió métermázsára becsülhető a zab termése. Tehát majdnem 1 millió métermázsával termett kevesebbet a 200 ezer kat. holddal nagyobb terület. 1899-ben az országos átlag holdanként 6.68 q, 1908-ban pedig 5.62 q volt, a csökkenés 1.06 q-át tesz ki. E csökkenésnek ugyan jó részben az 1908-ik évben az ország nagy részén tapasztalt abnormis szárazság az oka, de ha összehasonlítjuk az utolsó tiz esztendő évi átlagait, a melyek a következők:

1899.	6.68 q.	1904.	5.23 q.
1900.	6.04 "	1905.	6.67 "
1901.	5.66 "	1906.	7.09 "
1902.	6.85 "	1907.	6.18 "
1903.	6.88 "	1908.	5.62 "

Tiz évi átlag 6.29 q,

azt látjuk, hogy csak három évben és pedig 1902., 1903. és 1906-ban volt a tiz év előttinél nagyobb átlagtermés. A két utóbbi esztendő átlaga pedig még a tiz évi átlagnak is messze mögötte maradt.

E számadatok azt bizonyítják, hogy az utóbbi években mindinkább terjedő okszerű talajművelés és trágyázás ellenére is a zab termése nem mutat növekedést, habár kultúrnövényeink közül ez a legigénytelenebbek egyike, úgyszólván minden talajon megterem és a legkisebb gondozást is meghálálja. Valószínűleg csekély átlag termésének egyik oka épen ezen igénytelenségében rejlik. A gazdák jó része a zab igénytelenségére hivatkozva, a vetésforgók végére teszi, legtöbbször a trágyázás évétől, nem adja meg neki a tavasziak oly égetően szükséges előmunkálatát, az őszi mély szántást. Ezen körülmény indította az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomást arra, hogy az ország több részében nagyobb arányú zabmútrágási kísérletet indítson meg.

A beállított és elvégzett kísérletek eredményéről 37 gazdaság küldött be használható jelentést. E 37 kísérlet a Duna bal- és jobbpartján, a Tisza balpartján, a Tisza-Maros szögén és Erdélyben végeztetett. A már fentebb említett nagy szárazság miatt a kísérleteknek 75.6 %-ában szolgáltatott a műtrágya nagyobb termést, azonban a terméstöbblet igen sok helyen oly kevés

estvétül fogva reggelig repülnek. Ha pedig mingyárt estve megjönnek, még hideg időnek jele.

59. Ebben a' hónapban ki-költ tyúkfiak, legjobbak. Ugy kell pedig a' tyúk alá tenni a' tyúkmanycokat, hogy azon hóban, a' melyben megültetik, ki-költse; kik felől azt tartják, hogy egész esztendő által, mindennap tojni fognak: melly tyúkmanycat a' tyúk alá téznek, öreg tyúktól legyen, ne jércztől, ne is legyen igen régi: hasonlóképen a' tyúk-is, a' ki alá, az új hold után kell tenni

A' csóka alá-is tehetni tyúkmanycat, ha el-szedik elsőben a' maga tojását, hármát egy alá. Az gólyák alá-is lúd, és tyúkmanycokat: de reá kell vigyázni, hogy le ne essenek a' fészekből, és mihent ki-kelnek, el-venni alólok.

60. Dinnyét vethetni két héttel Husvét-előtt, ha az idő, és hidegek engedik; némellyek nagy héttben vetik, némellyek, Sz. György nap tájban: némellyek, Sz. Gothárd napján, az az, 5. Majj. Pünkösöd havában. Jóbb mind azonáltal, külömb külömb időben vetni.

61. Az Ekének, Karácsontól fogva tizenegyedik hetire, a földbe kell lenni.

A' Gyümölcsös fákat, ebben a' hóban környül kapállyák, és vizet tölcsenek a' veremben, úgy hogy a' gyökerek, nedvesen maradjanak, és úgy

tarcsák, míg el-virágoznak: semmi hideg, avagy dér nem árt nékiek.

62. Az óltani való ágocskákat, hold töltekor törni kell: és a' pinczében földbe, vagy fővénybe tartani csak nem az új holdig; új hold előtt két, vagy három nappal óltani, vagy annyival azután.

Az óltani való ágocskák pedig, ne legyenek olyan fiatal fákból, a' kik még nem virágoztak, avagy gyümölcsöztek: hanem, jó gyümölcsöző fákból, és olyanokból a' kik azon esztendőben leg-inkább virágoztak, és gyümölcsöztek.

63. Ebben, és Sz. György havában, az új holdra az öreg fákról le-kell vakarni az mohot, és a' régi heját le-metelni; de ne felettébb, úgy meg-újítulnak, a' fattyú ágokat, kik a' fának, nedvességét ki-sziják, le metseni. Illyen ágakról, kik még nem virágoztak, avagy gyümölcsöztek, nem kell óltani-való ágocskát törni; mert soha nem gyümölcsözik az óltvány.

64. Ha a' kakúk eléb szól, minek-előtte a' szőlő venyike ki-fakad, jó esztendőnek jele, és sok bornak.

Böjt közép tájban, szokták a' szarvasok levetni szarvokat.

Virág Vasárnap tájban jó vissza a' fecske, Szent Kereszt felmagasztalása tájban mégyen-el.

A' méhekre, reá kell vigyázni, hogy rajjok éhel

meg-ne hallyanak, Sz. Philep, és Sz. Jakab napig; azért őket mézzel, vagy mézes vízzel kell táplálni.

65. Minden orvosságokra-való füveket, virágokat, gyümölcsöket. hold-fogytán kell szedni.

66. Fejes káposzta, rácza vagy palánta magot, nagy hétbe vessék, Sz. Orbán nap tájban plántállyák, kétszer kapált földben, más-fél lábnyira egy-mástól: három hét múlván, megént meg-kell kapálni. Ollyan helyre kellene pedig plántálni, a' hól reggel vagy semmi nap, vagy igen kevéssé szolgál.

67. Vad Ró'sát három, vagy hat nappal a' hold tölte-előtt, a' ki el-ülteti, és azt három esztendőig, egymás után cselekszi, tellyes, és szép piros, jó-szagú ró'sája lészen, harmadik esztendőre.

Tölgy-fákat, fenyő-fákat, eger-fákat komlót ültethetni,

Borsót böjt közepre, vörös hagymát, sárga répát, süket héttben, vagy Gyümölcs óltó Boldog Aszszony nap tájban. Borsót, Ledneket, ha három nappal az új hold-előtt vetik, hamar el-hány-nya virágját.

68. Az Damaszkoknak, mindgyár Husvét után, ha az italokban Angelica füvet, és gyökeret téssesz, és mikor ki-mégyen az ereje, megént

Arankamentes
vagy legalább
arankamentesithető
Kisarankás

LÓHERG-

LIGETNA-

magot

vásárol
a legmagasabb áron

HALDEK

magnagykereskedése, József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója

Budapest, V., Bálvány-utca 6. szám.

volt, hogy a trágyázás költségét sem térítette meg, már pedig a műtrágyázásnak csak ott van helye, a hol a költség nem csak hogy megtérül, de jövedelmet is szolgáltat. A kísérlet tervezete szerint 1 kat. holdra még 1907. év őszén az őszi szántás befejezése után kiszóratott 150 kg. 16%-os szuperfoszfát. A trágyázás költsége a mai műtrágya árak mellett tehát 13 K-át tesz. A kiszóratás költségét nem számítottam fel, mert a szalmatermést is figyelmen kívül hagytam, már pedig egynehány kísérlet kivételével a műtrágyázott parcella 1—7 keresztig terjedő szalma többletet adott, a jelenlegi takarmányszűk világban e többlet busásan megfizeti az elszóratás költségét. De különben is ily kis területen az elszóratás sokkal többbe kerül, mintha nagyobb területen gépekkel végeztetnék. A zab méter-mázsáját felvehetjük 15 K-ba. Ez összeg éppen nem nevezhető tulmagas árnak, minthogy évek óta 16 K-án felül jegyzik, sőt az elmúlt télen és jelenleg is 18 K-án felül emelkedett a zab beszerzési ára. Megmaradva a két felvett szám mellett a trágyázás költségét 86 kg. zab téríti meg, tehát azon kísérleteket nevezhetjük sikerülteknek, illetve csakis azon helyeken jövedelmező a zab műtrágyázása, ahol a kísérlet szerint a terméstöbblet meghaladta a 86 kg.-ot.

A beérkezett kísérleti jelentések szerint a műtrágyázott parcella terméstöbblete a következőleg osztott meg:

1—50 kg. között	8 helyen
50—100 „ „	6 „
100—200 „ „	6 „
200—300 „ „	2 „
300—400 „ „	5 „

míg 10 kísérletnél egyáltalában semmi terméstöbbletet nem adott a 150 kg. szuperfoszfát. Az 50 kg.-on aluli terméstöbbleteket nem lehet figyelembe venni, már azért sem, mert ez oly csekély különbség, hogy egyszerű mérési hiba is okozhatta. Maradt tehát a szuperfoszfát termésközzelő hatását bizonyító 19 kísérlet, azaz az összes kísérlet 50 %-a, a melyből 3 épen hogy visszatérítette a trágyázás költségét, míg 16 tényleg jövedelemmel járt. Ez eredmény nem valami fényes bizonyítéka a zabműtrágyázás okszerű vidékek szerint vizsgáljuk, akkor rájövünk, hogy a jövedelmezőség elmaradásának oka, nem a szuperfoszfát hatástalanságában, hanem az abnormis időjárás viszonyokban rejlik. A Duna

balpartján beállított 4 kísérlet közül 3-ban a műtrágyázás 270, 300 és 326 kg. terméstöbbletet eredményezett tehát 27.60, 32.10, illetve 36 K jövedelmet adott. Azon gazdaságban, a hol a műtrágyázott parcella termése megegyezett a trágyázatlan parcella termésével, a kísérletről szóló jelentés szerint az egész tábla az előző évben kapott istállótrágyát és szuperfoszfátot, tehát tápláló anyagban nem szűkölködött.

A Dunántul 20 kísérletet állítottunk be s ezek közül 2 épen hogy megtérítette a trágyázás költségét, 4 pedig jövedelmet is szolgáltatott, tehát 14 kísérlet teljesen eredménytelen volt. Az egész országban a leghetlenebb időjárás a Dunántul uralkodott, itt igazán nem érvényesülhetett a szuperfoszfát. A kísérletezők mindegyike kivétel nélkül a nagy szárazságról panaszkodott, amely már április végén beállott és az aratásig állandóan kitarított. Ahol egy kevés eső előfordult, ott a szuperfoszfátnak is volt némi hatása.

A Tisza balpartján befejezett 4 kísérlet mindegyike jövedelmet adott, habár itt is nagy szárazság volt, de legalább némelykor kapott a talaj egy kevés csapadékot.

Tisza—Maros szögén az időjárás nagyon hasonlított a dunántuléhoz s teljesen befejezett 6 kísérlet közül csak 2 szolgáltatott jövedelmet, míg egy épen hogy megtérítette a trágyázásra fordított költséget.

Erdélyben 2 kísérlet volt s a megfelelő időjárás mellett mindkettő jövedelmező volt.

Amint látjuk tehát a Dunántul és a Tisza—Maros szögének kivételével az összes kísérletek nemcsak a szuperfoszfát hatásáról de annak jövedelmezősége mellett tanuskodnak. Az említett két vidéken pedig a nagy szárazság miatt maradt el a hatás.

A kísérleti jelentések szerint egyes gazdaságokban még nagyobb terméstöbbletet is okozhatott volna a műtrágya, de a talaj oly régen kapott istállótrágyát, hogy valószínűleg a foszforsavon kívül nitrogénben is hiányt szenvedett s a zab nem használhatta fel a szuperfoszfátban levő összes foszforsavat, hanem csakis a talajban levő nitrogén arányában táplálkozott belőle. Miután pedig, mint már említettem, a gazdák legnagyobb része a zabot a vetésforgók végére, rendszerint az istállótrágyázás elé helyezi, az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás ismét megindított zabműtrágyázási kísérletet, a melyben a szuperfoszfát mellett a chilisalé-

mot is felvette a tervezetbe. E kísérletre az el-mutt összel 68 gazda vállalkozott, kiknek m. holdankint még az őszi folyamán kiosztatott 150 kg. szuperfoszfát, most tavasszal pedig 50 kg. chilisalétrom. Az 1908-ik évben végrehajtott kísérlet szerint a szuperfoszfát igen is jövedelmezőleg fokozhatja a zab termését, ha az időjárás némileg is kedvező, a most beállított kísérlet pedig be fogja bizonyítani, hogy a szuperfoszfát és chilisalétrom együttesen alkalmazva még nagyobb jövedelmet adhat-e vagy sem.

Jancsó Béla.

Az egres amerikai lisztharmatja.

Irta: Dr. Rapaics Raymund.

II.

A baj olyan egyszerre lepte meg Európát, hogy védekezésre mind máig alig tudtak gondolni. Nyugateurópában, ahol meg van minden feltétele annak, hogy a növényi kártevőket és a velük való védekezést kellő módon tanulmányozhassák, nagyon későn jelent meg az egresvész, így Németországban 1905-ben jelentkezett és csak 1907-ben találták több helyen is.

Részletesen tanulmányozta azonban a gombát és az ellene való védekezést Erikson Stockholmban. Az eddigi eredményeket a védekezésben a következőkben foglalhatjuk össze.

Mindeztideig nem ismeretes olyan egresfajta, a melyik a betegségnek ellentállana. Az amerikai egresről némelyek azt állítják, hogy az egresvésszel szemben immunis, ez azonban alig, vagy legfeljebb is nagyon kevésbé igaz.

Gombátölő folyadékok, mint a bordói lé stb. épenséggel semmit sem használnak a gyakorlatban, mert igaz ugyan, hogy a bepermetezett részekben a gomba elpusztul, azonban a hajtás végén az összeráncolt levelek közei mindig megőriznek annyi telepfonalat vagy spórát, amennyi elégséges arra, hogy a továbbnövő ágat újra csakhamar ellepje a kártevő.

Hogy jobban hozzáférhessenek a növény minden részecskéjéhez kémiai oldattal tettek kísérleteket. Az eredmény nem elégitette ki a kívánalmakat, mert néhány nap alatt teljesen lehullott a lomb az egresbokrokról. A ként tehát az egres miatt nem lehet használni.

Erikson így nyilatkozik az összes permetezésről: „Az én véleményem szerint ennek a be-

meg-újítod, s azt egész esztendő által cselekedsz, egy sem hal-meg közülök.

Az hívó madaraknak való madarakat, setét helyre kell rekeszteni ebben a hóban, Sz. Bertalan napig, hogy ne énekellyenek; az után, mikor a világosra hozzák, igen énekelnek, és híják a többi.

69. Árpa, len, kender, és káposztának való földékre ganét hordani, ha télen nem lehetett.

Zab vetést el-vegezni, nyári búzát, tavaszi árpát vetni. Forgatni árpa alá.

Kertelni, fűz ágakat le-vagdálni.

Az réteket, kerteket meg-gereblyélni, tisztítani, a vakandok turásokat meg-igyesíteni, az víz folyásokat a réteken meg-újítani, vizet reájok bocsátani, árkokat ásni

70. Késő-répát 16. Martii, az Böjt-más havának, avagy 26. napján kell vetni.

Nyári búzát, nagy hétben vessenek.

Komlót ki-nyitni, és meg-metszeni.

Nyári árpát Húsvét-előtt, vagy utána vetni, a mint az idő engedi. és ha ki-megy az fagy a földnek.

Súpot köttetni a ház födesre, és más szükségre.

71. Lisztet örletni, a ki meg-áll nyaratszaka. A Juhokat, ne bocsássák ebben a hóban vizes, és mocsáros helyekre, az első zöld füre; mert a vértül hamar megfúlnak.

72. Az hernyókat le-szedni a fákról, minek-előtte megélednek a naptól.

Sperma Ranarum, Béka tojást a tókban; avagy poshat vizben kell szedni ebben a hónapban, avagy azt distillálni, igen hivesíti a sebeket; és ha mindgyárt ennek az hónap elején, abban meg-mossa az ember a kezét, avagy keni véle, minden utálatos rühet, fennyedéket, akár miből származzék, el-vészen rólla: és az újjokban nevelkedő férget meg-öli, avagy más állatokban is.

73. Hogy pedig egész esztendő által meg-tart-

hassad azt a béka tojást, és élhes vele, tedd ebben a hóban egy fazékba, csináld-bé, ásd el a földben főnyes helyen; elsőben, zavaros vízzé válik: az után, meg-tisztul. Ha mikor az emberben, vagy marhában a férget meg-akarod ölni, mártás egy ruhácskát ebben a vízben, tedd reá a féregre.

74. Szederjes viólából Syrupot csinálni, és conservát, eczetet, vizet.

Húsvéttól fogva Szent Jakab napig, minden féle hal ivik: azért, ez idő alatt, nem kellene az öreg hálókka halászni, hanem a nagy vizekben, a hól nád nincsen; de a tókban, és a nádason, a partoknál nem kellene engedni. A ki Majusban és Juuiusban, az az, Pünkösöd és Szent Iván hóban, sok halat akar fogni, és az egész nyaratszaka, vegyen Bak májat, süsse jól meg: azután, hincse-meg törött Kámforral, takarja borjú, vagy bárány hártában, kösse egy deszkára, bocsássa a vízben, sok rákot, és halat fog vele.

75. Rákot sokat foghatni, ha az le-nyúzott

„Case” 25H amerikai gőzeke 10 vasúti ekével.

Fényképfelvételek
a Terhéggyi gazdaságban

Ha most rendel

Case eredeti amerikai
magajáró
gőzekét,

FIUMÉN át OLCSÓBBAN

hozathatja, mintha később időhiány miatt
HAMBURGON át kellene hozatnia.

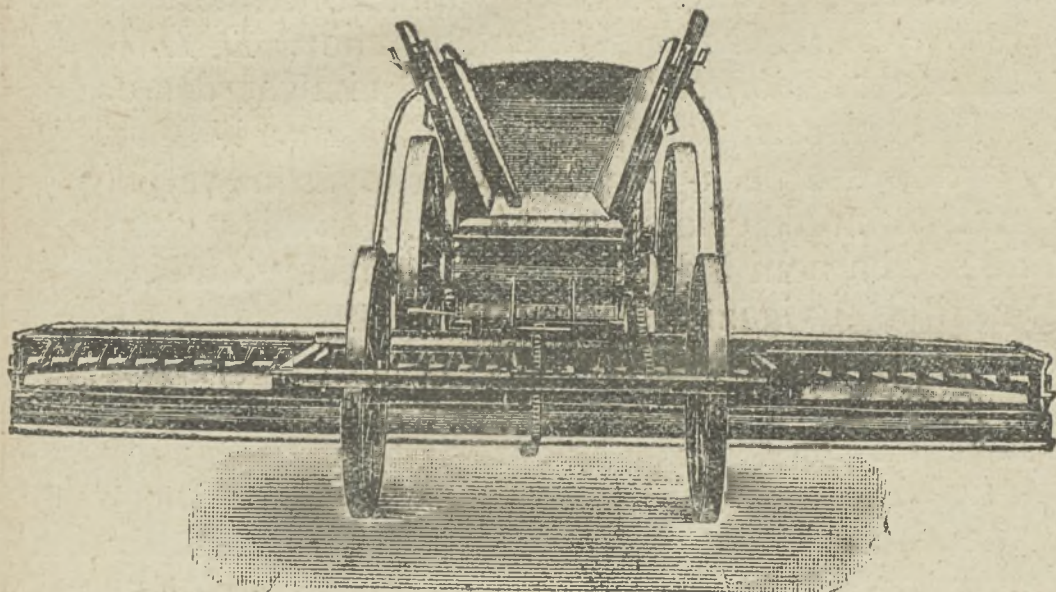
AZ IDŐ PÉNZ!

Magyarországi vezérképviselőt:

Hahn Arthur BUDAPEST, VIII.,
Üllői-ut 52/b. sz.

tegségnek ellenében mindenféle permetezés haszontalan. Hiábavaló fáradság és kiadás!

A beteg hajtások lemetszése és elpusztítása csak abban az esetben segít, ha azt rendkívüli gondnal végezzük, vagyis vigyázunk arra, hogy a konidiumok rá ne hulljanak a bokor egészséges részeire és ha a mint egy-két hajtás megbetegedett, rögtön észrevesszük. Sajnos kezeskedni egyik feltétel végrehajtásáról sem tud senki sem. Különösen nem arról, hogy a levágásnál a konidiumok a bokor egészséges részeire hulljanak, a mivel pedig éppen azt segítjük elő, a mit elkerülni szerettünk volna. Az őszi beteg hajtások levágása annyiban használ, hogy a gombát annyira megrikitja, hogy a következő évben esetleg, valamire való termést kaphatunk. Ámde ez csak bizonyos ideig folytatható, egyrészt, mivel a bokrokat nem lehet folyton vagdosni, másrészt, mivel lassanként mégis csak megtelik az egész környezet gombákkal.

31-ik ábra. A szekérre szerelt Saxonia műtrágyaszóró hátulról nézve.

Még az sem használ semmit, ha az egész egresbokrot a földig levágjuk és a levágott bokrokat elégetjük. Ezt könnyen megérthetjük. A mikor a betegséget felfedeztük akkorára a gomba már ezer meg ezer konidiumot vagy peritéciumot produkált, a melyeket a szél szerteszórt, a melyek tehát az egész környezetet: földet, fákat stb. ellepték. Sok ezek közül a csirák közül tönkre megy. Ámde mindig marad még annyi (elég egyetlen egy is), hogy a kihajtó bokorokon fiatal hajtásaira még rámoshasson néhányat az eső, vagy ráhajthasson a szél.

Egyetlen biztos szer a beteg egresbokrok hely-

béka czombokat, és közte közte basilicum füvet nyársocskákra vonszol, avagy bűdös húst, és bocsásd a vízben, a' hól a' rákok szoktak lenni, arra ragaszkodnak, tégy hálóska alája, és vond ki.

76. Kézzelel halat foghatsz, ha egy kalán Gém kövérét veszed, ólvazd jól-meg vas fazecskában, míg egy kevéssé megpörgelődik; az után, tégy egy kalán mézet hozzá, és főzd megéint együtt meg, sűrű léssen; az után, keverd jól öszve, tedd egyszelenczéskébe, mikor halászni akarsz menni, kend-meg a' kezedet, és lábaidat véle, meny-bé a' vízbe, csudát látsz a' lábaid körül.

77. A' méheh felől, azt tartják némellyek, hogy farsang farkán, leg-jóbb méhet vásárlani, és el-vinni; némellyek ebben a' hóban, és ennek végén: mert még most kevés méze, és fia nagyon; némellyek, mikor az alma fa virágnak, de gyengén kell vele bálni. Ebben az hónapban, ki-kell rakni a' méh kasokat, hogy az lyukok a' napra szolgállyon, mikor reggel ki-röpül-

ben való felégetése. Ezzel legalább megmentjük az egészségeseket.

A legajánlatóbb tanács az, hogy ahol a betegség még nagyon kis fokban jelent meg, ott a beteg bokrok helyben való kiégetésével (a gyökereket a bokor elégetése után szintén el kell égetni) szoritjuk vissza a betegséget, ahol azonban a betegség erősebb foku, vagy a bokrok részleges megsemmisítése nem használ, ott az egész egrest gyökerestől ki kell irtani és helyben el kell égetni, hogy még a földre hulló spórák is elpusztuljanak.

Új ültetés ilyen helyen csak három esztendő múltán tanácsos.

Természetesen ez a — mondjuk — drasztikus kura csak erős összetartással és akarattal vihető végbe. Valószínűleg pedig hatósági beavatkozással.

Hogy arról a vidékről, a hol az egresvész megjelent, egresvesszőt kivinni nem szabad, viszont a vevőnek minden esetben utána kell nézni, hogy honnan való a vett egres és azt 2 százalékos bordói lében 5—10 percig jól meg kell áztatnia — önként értendő dolgok.

Mivel az egres a legkisebb kertben is honos, de meg aztán udvaron és a földek szélén is gyakori, gyermeknek és felnőttnek pedig egyaránt kedves gyümölcse, ebben az esetben nemcsak kertészeti, hanem országos gazdasági érdek megővéséről van szó. Egyelőre ugyan csak három megyében jelent meg a betegség, más helyeken tehát csak a vesszők behozatalára kell különösen ügyelni, azonban ki áll jól arról, hogy sikerül a betegséget visszahozni, az országból kiirtani és így Magyarország egrestermését megmenteni. A betegségek elterjedéséről mások a tapasztalatok.

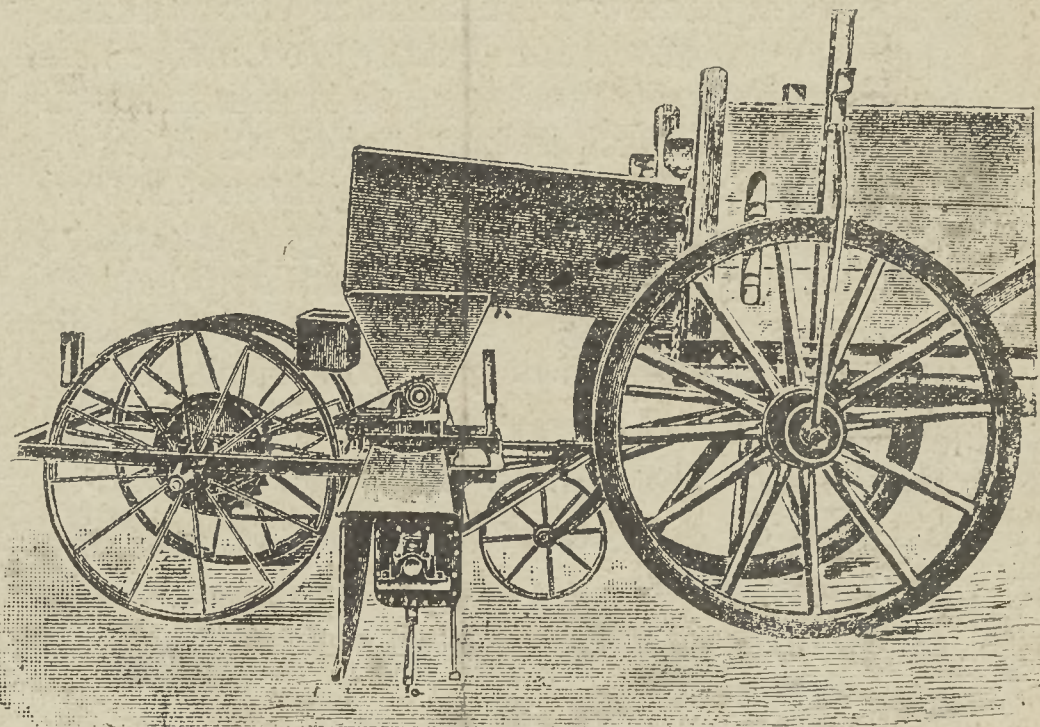
A »Saxonia« műtrágya-szóró.

Ideálképünk oly műtrágya-szóró szerkezet, a melyet bármely szekérre fölilleszthessenek, s a szekér járókerekről átvitt erővel működésbe hozva, a szekérről lehessen a műtrágyát járás közben is behányani, továbbá, hogy a szerkezet nagy szélességet fogjon el és munkaképessége nagy legyen. Az, a ki életében műtrágya-elszórással akár kézzel, akár géppel vesződött, meg fogja bocsátani nekünk, ha ily ideálkért lelkesedünk.

A Paul Grundmann-féle gépgyár a szász-

országi Ostrauban új műtrágya-szóró géppel, a Saxoniával, ezt az ideálképünket némileg megközelítette. El nem érte, de közel jár hozzá.

Vessünk csak egy pillantást a 31-ik ábrára, mely a szerkezetet hátulról mutatja be, ugyancsak a 32-ik ábrára, mely oldalállásban és máris látni fogjuk, hogy az általunk jelzett eszme irányában történt ezen megoldás, azzal a különbséggel, hogy a műtrágya-szóró maga is kerekre szerelt jármű, a melyet a szekér maga után vontat. A szekérről meghosszabbított garat szolgál a gépbe, úgy hogy a szekérről lehet a műtrágyát a gépbe hányni, a hol egy hosszú csigatengely szállítja kétoldalt a műtrágyát, a mely szűkebbre vagy tágabbra állítható nyílásokon a földre hull,

32-ik ábra. Ugyanaz oldalról nézve.

miáltal az elszórando mennyiség szabályozást nyer.

Ez a Saxonia-gép főleg mészpor elszórására lett szerkesztve, de lehet vele mindenféle trágyát a salétromig, elszórni.

Hogy a gép minden tekintetben megfeleljen-e a hozzáfűzött várákozásnak, azt megmondani nem tudjuk, mi csak az eszmét dicsérjük benne és dicséretünk akkor volna teljes, ha minden különjáró szerkezet nélkül lenne bármely szekérre szerelhető. Bizunk benne, hogy a feltalálók géniusza fog nekünk nemsokára alkalmat adni arra, hogy Eurékát kiálthassunk.

nek; de leg-jóbb, ha úgy tehetik, hogy nap estig, a' verő fény rajtok légyen.

78. Ebben az hóban, Márczot főznek, a' ki nyaratszaka el-tart.

Minek előtte ki-fakad a' nyír fa, akkor csinállyanak abból söprüt, és meg-tartsák, mert az két annyit tart, mint az, a' kit az után mikor leveles, csinállyanak.

79. Ebben a' hónapban-is jó szőlőt metszeni, de reá-kell vigyázni, hogy a' metzők az jó venyikét el-ne messék, és el-adgyák, avagy ajándékozzák. Ennek az hónapnak 27-dik napja után nem igen féltik a' szőlős emberek, az szőlő tövét, avagy veszőjét a' hidegtől, és dértől; azért szabadon megnyitják, és metszik. Ebben a' hóban jó szőlőt ültetni.

80. Ha régi len magod nagyon, három vagy négy esztendő, és el-akarod vetni, egy vagy két nappal az vetés előtt, tölcs egy, vagy két kanna sert rá, 's vesd-el, szép lened léssen.

Gyümölcs öltő Bóldog Aszszony napjára, né-

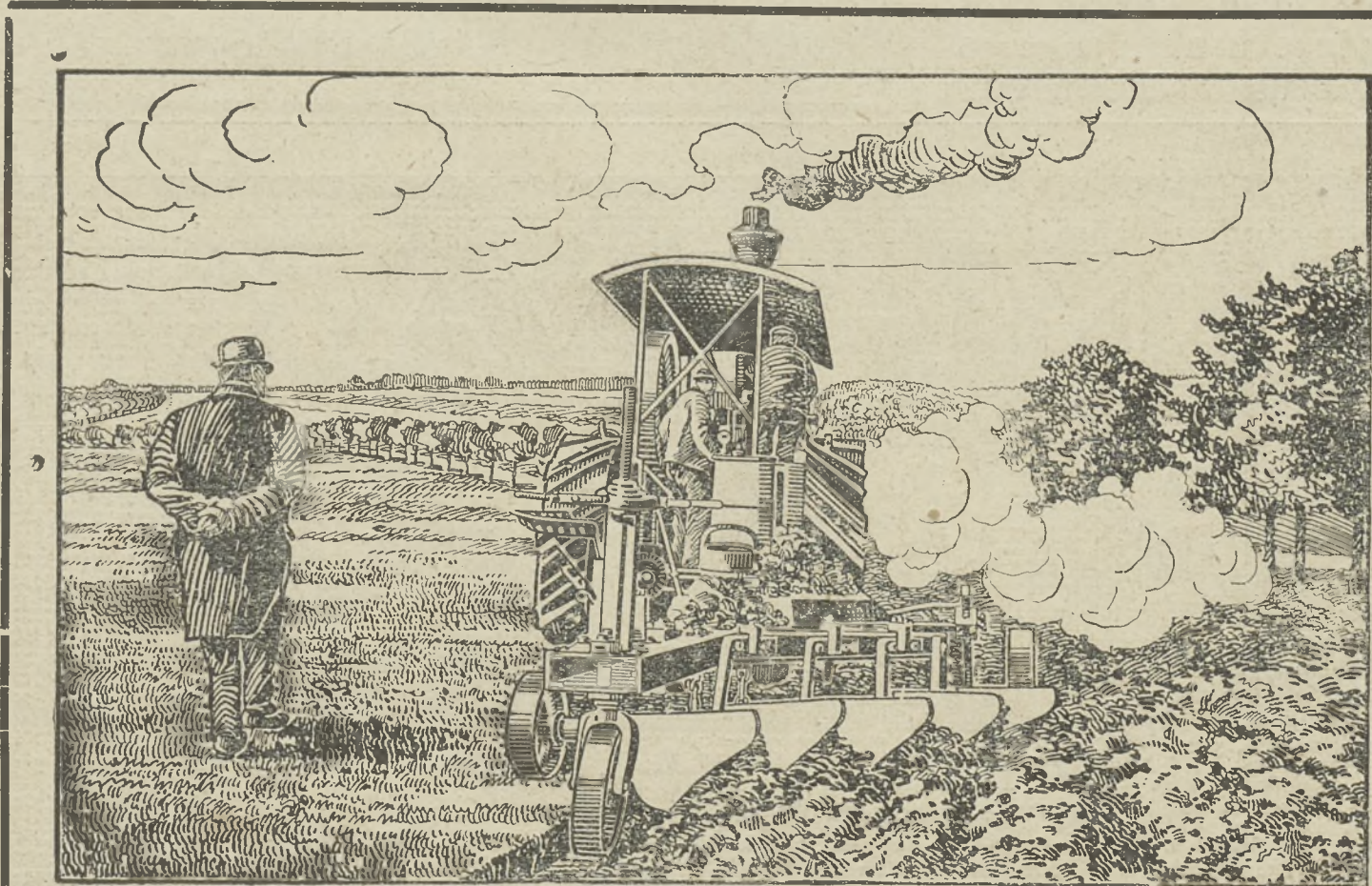
mellyek igen vigyáznak, ha azon nap reggel, nap kelet előtt szép, és tiszta idő nagyon, hogy a' csillagok szépen tündöklenek; jó és bőv esztendőnek jele, és minden dologhoz alkalmas. Ezen a' napon, avagy hamar az után, fel-adgya a magát a' hal a' mély vízből a' part felé.

81. Ha nagy Pénteken eső esik, jó esztendőnek jele. Ha Húsvét napján, több Vasárnapokon leszen eső Pünkösöd és Húsvét között, hogy sem mint tiszta idő.

82. Tabákat Bóldog Aszszony nap tájban, mi-helt az idő engedi, mindgyárt vessen az ember, igen jó mind az levele, mind az ki-facsart leve, és az levelének meg-tört pora-is a sebekre.

Az tyúkmony heljät, a' kiből ki-költ a' tyúki ebben a' hónapban, öszve-kell szedni és megtartani, igen hasznos orvosság a' fővény ellen.

(Folytatjuk.)

Szántógépünk a jedlinai (Csehország) uradalomban.

Hazánkban és Ausztriában mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosan kipróbált

MAGÁNJÁRÓ GŐZEKE

(Egy ölet fogó 7 vasu ekével.)

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

Csekély befektetés. Olcsó üzem.

Tökéletes munka.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

KÖNYVISMERTETÉS.

Jelentés a Franciaországban 1908. évben tett juhászati tanulmányutról, írta: *dr. Rodiczky Jenő*. (A gyapjuminősítő intézet 10 sz. közleménye, a Pátria r.-t. nyomása.)

Dr. Rodiczky Jenő ismét egy tanulmányának kiadásával gazdagította a szakirodalmat, mely minden juhtenyésztéssel foglalkozó gazdára nézve pótolhatatlan káté, mert megtalálhatja e műben azon fontos utasításokat miként tenyészsen és ne tenyészsen, miként lehet egy tenyészetet értékben növelni vagy elrontani. De a mi a fő, talál benne oly címeket, melyek importok idejében megfizethetlenné, főleg hogy hol található jelenben Franciaországban a jó, jobb és legjobb tenyészanyag. Dr. Rodiczky nagy tudása, éles szeme, mint mindenkor, ezen műben is érvényre jut, melyben azon hasznos irányzatok és tenyészutastások is benn foglaltnak, a melyeknek okszerű kihasználását juhtenyésztőink szíves figyelmébe ajánljunk. Még egy egész serege a francia gyapjuk finomságainak, nyújthatóságainak és szilárdságméréseinek zárja le a művet, melyet különben még 26 ábra díszít.

Kodolányi-féle Gazd. Zsebnaptár. Az immár 49-ik évfolyamában levő **Kodolányi Gazdasági Zsebnaptár** a szokott csinos formájában és gazdag tartalommal már megjelent.

A magyar gazdáknak eme kedvelt, régi zsebnaptára az idén újításokkal láttatott el, úgy van szerkesztve, hogy a gyakorlati gazda igényeinek megfelelően. Ezeknek pedig csak akkor felel meg, hogyha a gazdaságban szükséges feljegyzések számára alkalmas. Hogy pedig az igényeknek teljesen megfelelően, a naptári rész is el van látva naptárilag megjelölt napokkal. Pénztári napló, anyagforgalmi napló, vetési, aratási, trágyázási jegyzék, a hizlalás és tejgazdaság rovatai képezik a rovatos lapokat, ezenfelül bőségesen van el látva cassirozott üres lapokkal, hogy kiki tetszése szerint eszközölhesse följegyzéseit. Az ismeretterjesztő csak a legszükségesebbre szorítkozik és főleg a mindennapi szükséges takarmányozási tabellákat, néhány a gazdaságban netán előforduló számítás és a gazdasági hatóságok jegyzékét tartalmazza. A naptár kiállítása diszesebb, mint volt eddig, ára azonban a régi: bolti ára 2 korona 80 fillér, ajánlott szét-

küldéssel 3 korona 25 f, utánvétellel küldve pedig 3 korona 45 fillér. Megrendelhető a *Gazdasági Lapok kiadóhivatalában, Budapest, IV., Múzeum-körút 7.*

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés Serves malaczkok.

Az idei januáriusi fiasztatásból feltűnő sok a serves malaczkom. Erdemes-e ezen serves malaczkokat megtartani. Nevelésük nem veszedelmes?

L. O.

Kérdés. Lehet-e február elején kelt csirkéket telnevelni, vagy sem?

En évek óta kísérletezek a korai csibe neveléssel, meleg szobában tartom az apróságot, lábuk alá még szőnyeget is rakok és mindhiába. Kéthárom hetes korban elpusztulnak.

Az utolsó perczig esznek és sok vizet isznak. Már annyi szaklapot és baromfitenyésztési könyvet olvastam, de az elhullás megszüntetésére vonatkozót nem találtam sehol sem. Megjegyzem még, hogy az ösmerőseim ugyancsak panaszokodnak ugyanezen baj miatt.

K. R.-né.

Kérdés. A Suptol-Burow sertésvész elleni oltószert hatása.

Ki próbálta meg gazdatársaim közül a Suptol Burow oltószert. Övószernek jó-e? Avagy használ a már megbetegedett sertéseknek is?

P. D.

Kérdés. Mezei kertészet és vízhasználat.

Egy patak mentén két hold mezei kertészetet rendeztem be s a mély mederben folyó patakából a vizet járgányos szivattyúval óhajtom kiemelni és öntözésre használni. Tehetem-e ezt minden teketória nélkül, avagy engedélyért kell a hatósághoz folyamodnom?

B. Sz.

Felelet. Tehenészet ellátása nyári takarmánnyal című kérdésre.

Fejős tehenek etetésére a következő takarmányféléket szokták termelni: zabos bükkönyt, szöszös bükkönyt, árpás borsót, biborherét, luczernát, lóherét, baltaczimot, csalamádét, késő őszre pedig fehér mustárt.

Hogy a tehenek eltartására hány holdat kell bevetni e takarmányokból, annak kiszámítására tudnunk kell, hogy mennyi terem kérdésttevő földjein az illető takarmányokból és azt, hogy egy tehen mennyit eszik meg naponta belőlük. Az első kérdésre tán a birtok előbbi tulajdonosa vagy a szomszédok tudnának hozzávetőlegesen felvilágosítást adni (átlagterméseket Cserhádi is közöl „Növénytermelésének“ II. kötetében), a másodikra nézve pedig a következőképp felelhetünk: 2 drb összesen 1000 kg. sulyu tehen elfogyaszt naponta:

Luczernából cca. 80 kg.-ot, lóheréből, baltaczimból 110 kg.-ot, biborhere, szöszös bükköny, zabos bükkönyből körülbelül 120—130 kg.-ot, csalamádéból szintén 100—110 kg.-ot.

A nagyobb testsúlyu tehen relative kevesebbet, a kisebb tehen relative többet fogyaszt.

Porcius.

Felelet. Az impregnált répamag előnyei című kérdésre.

En az impregnálás legfőbb előnyét abban látom, hogy a kénessavas gázoknak tartósan kitett répamagban az elősdi gombák elpusztulnak és így a gyökérszüksősödés, mely némelykor oly nagy károkat szokott okozni, nem léphet föl. Elég nagy baj az, hogy a cukorgyárak a termelőknél adott répamagvakat nem impregnálják, mert a cukorrépa veteményekben a criptogamus betegségek és főleg az üszkösödés nagyon

gyakori és a termelésre nagyon károsító baj szokott lenni.

P.

Felelet Magtengeri vagy csalamádétermelés műtrágyákkal című kérdésre.

Ott, a hol a tengeri sikeréhez istállótrágya kell, e nélkül kár magtengerit termelni, oly kevés a hozam. Csalamádéról ne is beszéljünk. Az istállótrágyát én úgy a magtengeri, mint a csalamádénál, műtrágyákkal szoktam pótolni igen jó eredménnyel. A magtengerinél hektáronként 350 kg. szuperfoszfátot és 120 kg. salétromot szoktam elszórni tavasszal az ültetés előtt. A csalamádénál hektáronként 400 kg. szuperfoszfátot és 200 kg. salétromot szoktam elhinteni vetés előtt. Megjegyzem, hogy a kukoriczatermelésnél a kénsavas ammoniát jobbnak tartom, mint a chilisalétromot, mert a kukoriczának hosszú tenyészideje levén, a lassan salétrommá alakuló ammoniak a czélnak inkább megfelel. Csakhogy az a baj, hogy nálunk kénsavas ammoniak nincsen is a trágyapiaczon, miért is kénytelenségből nyulok a salétromhoz.

D. L.

Felelet. A biborheretermelés című kérdésre.

Ha tavasszal vetünk biborherét a rozs fölé, az gyorsan szárba fog indulni. Ha nyáron vetjük tarló után, akkor az évben szétbokrosodik ugyan, de szárba nem indul, mert a tél tenyészétét megszakítja. Az igazi szárhajtás aztán tavasszal következik be, úgy, hogy április végén, május elején már kaszálható. A tavasszal elvetett biborhere tehát a rozsossal együtt hajt szárba, mert tenyészete nem lesz megszakítva. A biborhere kifejlődése után lekaszályva elhal és többször nem kaszálható. A tarlóba vetett biborherét legeltetni lehet ősszel, ha nem volt száraz az ősz. Még az ősszel kaszálni nagy ritkaságképtán előfordulhat. A biborhere tavasszal önállóan is vethető, de mert nem bokrosodik, sűrűn kell vetni, mert bokrosodás nélkül gyorsan szárba indul. Vannak korai, kései és legkésőbbi biborherefajták, melyek több heti különbözettel érnek.

W.

Felelet. A vályogfal vakolásának tartóssá tétele című kérdésre.

Nálunk sok vidékieknél, a kő és téglá hozzáférhetlen lévén, minden épületünk vályogból van, akár csak a babyloniai épületei. Csakhogy

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

*** budapesti ***

gyapju-aukcziókra,

melyek évente két sorozatban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

 Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, kösvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyuvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szilye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

A LEGJOBB MAGVAK

MAUTHNER ÖDÖN

CSÉSZKIRUDVARI MAGNAGYKERESKEDESBEN KAPHATÓK

VI. ROTTENBILLER-U 33. BUDAPEST. IV. KOSSUTH-LAJOS-U 4.

ARJEGYZÉK KIVÁNATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE KÜLDÉTIK MEG

minálunk nem szokás a vályogfalakat homokkal vakolni, hanem polyvás agyaggal simítják és azt meszelik. Igaz, hogy az ily épület gyakoribb meszelést igényel, mert a mész nem tapad a falról az agyagra, mint a homokmalterra, de ez már kisebb baj, mint a vakolathullás, a mely a mi módszerünknel ritkábban fordul elő. M.

HIREK.

Személyi hírek. Ő felsége *Péchy József* és p. *Róth Loránd* miniszteri osztálytanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet és jelleget, *Tóth Gyulának* az orsz. kémiai intézet és központi vegykezéskísérleti állomás aligazgatójánakbuzgó és sikeres szolgálata elismeréséül a királyi tanácsosi címet adományozta.

A m. kir. földmiv. ügyi miniszter kinevezte *Veress Alajos* és *Rácz Sándor* központi szőlészeti és borászati főfelügyelői címmel és jelleggel felruházott vinczellér iskolai igazgatókat központi szőlészeti és borászati főfelügyelőkké a VII. fizetési osztályba, *Bucher Alajos* központi szőlészeti és borászati felügyelőt vinczellériskolai igazgatóvá a VIII. fizetési osztályba, *Katócz Simon* és *Lehoczky Dezső* központi szőlészeti és borászati felügyelőket a IX. fizetési osztályból szőlészeti és borászati felügyelőkké a VIII. fizetési osztályba, *Gálffy János* és *Gábor József* központi szőlészeti és borászati felügyelőket vinczellériskolai igazgatókká a VIII. fizetési osztályba, *Dezső Miklós* központi szőlészeti és borászati felügyelőt a IX. fizetési osztályból szőlészeti és borászati felügyelővé a VIII. fizetési osztályba, *Kis Ernő*, *Kecskeméthy Géza*, *Pammer Jenő*, *Sólyom Albert*, *Csiszár Zsigmond*, ifj. *Tóth Károly*, *Suly Antal*, *Hegedüs Sándor*, *Jausz O-zkár*, *Jablonszky György*, *Klaisz Gyula*, *Fend Károly*, id. *Tóth Károly* és *Pettenkoffer Sándor* szőlészeti és borászati felügyelőket a X. fizetési osztályból szőlészeti és borászati felügyelőkké a IX. fizetési osztályba, *Varga Zsigmond* szőlészeti és borászati felügyelőt állami telepfelügyelővé a IX. fizetési osztályba, *Forster Sándor*, *Tatár György*, *Sztehló Bertalan*, *Rapcsák Miklós*, *Dicenty Dezső* és *Szócs Andor* szőlészeti és borászati felügyelőket a XI. fizetési osztályból szőlészeti és borászati segédfelügyelőkké a X. fizetési osztályba és *Hayt Ferencz*, *Csathó Gyula* és *Tóth Jenő* fizetéstelen szőlészeti és borászati felügyelőket szőlészeti és borászati segédfelügyelőkké a XI. fizetési osztályba.

A magyar mezőgazdaság története. A Magyar Gazdaszövetség legutóbbi igazgató-választmányi ülésén, Bernát István igazgató előterjesztésére elhatározta, hogy a szövetség megkéri a földmiv. ügyi minisztert, hogy rendelkezjen a magyar mezőgazdaság történetének megírásáról, a melyből a szövetség is részt kér magának.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete igazgatóválasztmányja Bujanovics Sándor udvari tanácsos elnöklésével a minap ülést tartott. Jeszenszky Pál igazgató előterjesztésére a választmány 41 új tagot vett föl a tagok sorába, a kikkel együtt a taglétszám 1134-re emelkedett. Jóváhagyta a számvizsgálóbizottság által előterjesztett zárószámadásokat, a melyek szerint az egyesületnek 17.002 korona bevétel és 15.132 korona kiadása volt a múlt évben. Megállapította egyúttal a jövő évi költségvetést 12.260 korona bevétel és 12.200 korona kiadással. Az egyesület vagyona a múlt év végén lezárt vagyonmérleg szerint 99.254 koronát tesz ki. A Fintor Erzsébet urnő által elszegényedett gazdatisztek segélyezésére 4400 koronás ala-

pitványt a választmány kezelésébe adja. Az ülés folyamán Jeszenszky Pál igazgató bemutatta a módosított alapszabálytervezetet, a melyet a választmány részleteiben letárgyalta és a közgyűlés elé terjeszt. Helyeslőleg vette tudomásul az egyesület az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlésének a gazdasági nyugdíjkérdés ügyében elfoglalt álláspontját, mely szerint azt az OMGE a magántisztviselők kötelező nyugdíjbiztosításának keretében kívánja megoldani és ennek érdekében fölterjesztést fog intézni a földmiv. ügyi miniszterhez. Ezek után a Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézetének igazgatósága tartotta meg ülését és megállapította az intézet évi mérlegét. Az intézet vagyona közel 800.000 koronát tesz ki.

A Magyar Gazdaszövetség igazgató-választmányi ülése. A Magyar Gazdaszövetség gróf Desseffy Aurél elnöke alatt tartott igazgató-választmányi ülésén Molnár István gazdasági felügyelő a szociális kurzusról tett jelentést. Bemutatta az immár megállapított programot, amely szerint 16 előadás tartatnék a „Köztelek“-en. Bernát István igazgató felvilágosításai után az igazgató-választmány hozzájárul a tervezethez s örömmel veszi tudomásul, hogy előadásokat tartanak: Gaál Jenő, Földes Béla, Bernát István, Jancsó Benedek, Giesswein Sándor, Sebestyén Gyula, Balogh Jenő, Meskó Pál, Geőcze Sarolta, Buday Barna, Baross János, Molnár István és Czettler Jenő. A homestead kérdésében Bernát István igazgató ismertette a szövetséghez beérkezett külföldi szakvéleményeket. Desseffy Aurél gróf és Kodolányi Antal felszólalásai után az igazgató-választmány a homestead fölötti vitát és döntést későbbre halasztja.

A Zempléni Gazdasági Egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya Thuránszky László elnöklésével a vármegyeháza nagytermében ülést tartott, a melyen elhatározták, hogy Tokajhegyalja cím alatt évenként négyszer 30.000 példányban megjelenő reklámlapot fognak kiadni, a melyben a tokajhegyaljai bortermelők nevét, a borkészlete nagyságát és árát a külföldi vevőközönsséggel közölni fogják. A Németországba, Galicziába és Oroszországba küldendő reklámlap költségeit a szőlőbirtokosok hozzájárulásával kívánják fedezni oly formán, hogy azok holdankint egy koronát fizessenek a lap céljaira.

A Nyitrai Gazdasági Egyesület Mezey Gyula ügyvezető alelnök elnöklésével igen látogatott igazgató-választmányi ülést tartott, melyen az egyesület segédtitkárává Lósy Bélát választották meg. Ugyancsak ez alkalommal alapította meg a választmány az intelligens gazdák részére rendezendő gazdasági előadások programját és elhatározta, hogy a vármegyei állattenyésztési szabályrendelet revíziója alkalmával javaslatot nyújt be az egyesület a vármegye közönsségéhez. Hozzájárult a választmány ahhoz, hogy az idén Pozsonyban nagyszabású sörárpavásárt fognak rendezni a pozsonyi gazdasági egyesülettel karöltve, végül örömmel veszi tudomásul a választmány a télen Tardoskedden Nyitraudnón, Tornócon, Úrményben és Pogrányban rendezett háziipari tanfolyamokról szóló titkári jelentést.

A csikvármegyei gazdasági egyesület igazgató-választmányja f. hó 17-én tartotta meg igazgató-választmányi ülését. A földmiv. ügyi miniszteriumnak, valamint a székelyföldi kirendeltségnek több rendbeli értesítése tudomásul vétele után a vármegye alispánjának megkeresésére megállapított a gazdasági munkás és cselédlakásokról szóló vármegyei szabályrendelet tervezete és véleményes javaslat terjesztett elő az államépítészeti hivatal által elkészített

költség előirányzat alapján a vármegyei közutak befásításának fokozatos eszközzésére nézve. Több társegyesület megkeresése részint tudomásul vétetett, részint a megkeresések értelmében hason szellemű felirat küldés határozott. A múlt őszi rendezett állatdíjazásokról szóló jelentés azzal vétetett tudomásul, hogy a járási bizottságok elnökei jövőre felkéretnek, hogy a díjakat csak a programban foglalt feltételek szerint osszák ki. Megállapított a folyó tavaszi bikavásár programja s a vásár napjára Bartalis Ágost főszolgabíró, járási mezőgazdasági bizottsági elnök előterjesztésének figyelembe vételével márczius 13-ika tűzetett ki. Következett a tagfelvétel. Hosszabb és beható eszmecserének szolgált alapul Cziko Sándor ig. választmányi tagnak azon felszólalása, melyben a nyomásos gazdálkodás tarthatatlan állapotának és nagy hátrányainak veszélyeit sorolta fel s valamely intézkedés vagy közbelépés megtételét sürgette arra nézve, hogy a szabad gazdálkodás felé vezető ut egyengettesék s e célból egyes községekben legalább egy-egy diuló, mely a község belső területéhez legközelebb is, állandó vetés forgás alá vétessék. Az igazgató-választmány a Cziko Sándor által élénken vázolt állapotokat a legnagyobb sajnálattal érzi és látja, hogy azok miatt a gazdálkodás ma már teljes lehetetlen, azonban nem áll módjában az égető baj közvetlen orvoslása érdekében köre hatni, mert a vetésforgó megállapítását az 1894. évi XII. t.-c. az érdekelt gazdaközönsség elhatározásától teszi függővé. A bajnak tehát egyedül és kizárólag maga a gazdaközönsség az oka, mely a falusi terrorizáló kisebbségnek behódol s nem akar saját érdekeinek védelmére ébredni. Ily körülmények közt az egyesület csak támogatást nyújthat s a mennyiben egyes érdekeltségek ez iránt hozzá fordulnak, minden utbaigazítás kézséggel megadatik s minden egyes esetben a járási főszolgabíró támogatása is ki fog kéretni.

Mezőgazdasági téli tanfolyam Nagy-gencsen. A vas megyei gazdasági egyesület által immár tizedszer rendezett hat hetes mezőgazdasági és háziipari téli tanfolyam záróvizsgálója f. évi február hó 22-én tartott meg Nagy-gencsen. A vizsga, mint általában a tanfolyam iránt ezuttal is nagy és általános volt az érdeklődés. A földmiv. ügyi miniszter képviselőtében megjelent *Keller Gyula* gazd. akadémiai tanár. Ott voltak Vasvármegye gazdatiszadalmának vezetői is, tagjai közül az egyes. ősz elnökének *Ernuszt Kelemennek* vezetése mellett igen sokan. A szomszédos és távolabbi községek kisgazdái közül néhány százan jöttek el, hogy fiaik és kisgazdatisztaik szabatos értelmes és okos feleleteit meghallgassák.

A tanfolyamban részt vett 24 kis gazda, — a kik a mező-, kert- és szőlőgazdaság, továbbá a méhészet köréből az ő felfogásu képességükhöz mért módon és terjedelemben oktatást nyertek, a mellett megtanulták a leginkább használatos kosarak és különféle bognár munkák készítését.

Mint előadók közreműködtek: *Tóth István* kir. gazdasági segéd, *Balogh Endre* főtanító, *Kiss Károly* körjegyző és *Röszler Károly* a vas megyei gazdasági egyesület igazgató-titkára.

A Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön-Részvénytársaság 9-én tartotta évi közgyűlését Tolnay Lajos elnöklésével. Az elnök a formalitások elintézése után meleg szavakban emlékezett meg az intézetnek alapítása óta buzgó tagjáról, a minap elhunyt Neumann Ármán igazgatósági tagról. A közgyűlés elhatározta, hogy az elhunyt emlékét jegyzőkönyvben örökíti meg. Ezután a közgyűlés elfogadta az igazgatóság indítványát a 822.295 korona 65 fillért kitevő tiszta nyereség fölösztá-

Cséplőgéptulajdonosok pénzt, időt és munkát
takarítanak meg és **szébb, jobb cséplési**
eredményt érnek el a
Stern-féle szabad. dobkosárbetéttel.

Szakértő bizottság előtt

egy 550 [keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel utáncépellítettünk és az eredmény 680 kgrm. tiszta buzaszem volt.

Számtalan elismerő levél. — Kérdezőkérésre ingyen és bérmentve nyújtunk felvilágosítást.

Bárdos és Brachfeld
Budapest, VI., Gyár-utca 5.

sáról, mely szerint a tartalékalap gyarapítására 4% = 31 370 korona 46 fillér helyett 50.000 korona fordítassék, mi által a tartalékalap 1.610.416 koronára emelkedik; az igazgatóság részére tíz százalék, vagyis 78.426 korona 15 fillér, az intézeti tisztviselők részére három százalék, vagyis 23.527 korona 85 fillér, továbbá a választmány jutalmazására 10.000 korona és végül a nyugdíjalap gyarapítására a nyugdíjszabályzat szerinti rendes hozzájárulásukon kívül a múlt évi közgyűlés határozata értelmében 3000 korona összesen 164.954 korona fordítandó. Az ezután fönmaradó 657.341 korona 65 fillérből pedig 25.000 darab részvény után egyenkint 24 korona, vagyis 600.000 korona mint osztalék kifizetessék és a fönmaradó 57.341 korona 65 fillér az 1909 ik évi üzleteredmény-számlára vezetessék át. Az osztalékot holnaptól kezdve fizetik ki.

A komlótermelés érdekében. A délvíden az utóbbi években nagy lendületet vett a komlótermelés. Hogy a termelőgazdák a kereskedelmi növény termelésére minél nagyobb kedvet kapjanak, másrészt az okszerű termelés ismereteit elsajátíthassák. Hódságon mintatelep létesül.

Tisztelettel értesítjük t. előfizetőinket, hogy a „Gazdasági Lapok“ 1908 ik évfolyam 1., 3., 4., 7., 10., 11., 14., 18., 20., és 21-ik számu lappeldányai *teljesen elfogytak*, s így a reklamációkat ezen számok megküldése iránt tekintetbe nem veheljük. Az „**Allattenyésztési és Tejgazdasági Lapok**“ ugyanezen évfolyam összes lappeldányai azonban még kaphatók.

Felhívjuk a figyelmet Wohanka és Társa nyersolaj motorai és lokomobiljaira, valamint malomberendezéseire vonatkozó hirdetemnyre, a mely mai számunkhoz van mellékelve. Gyártmányai, mint elsőrangúak nagyon ajánlhatók.

Gőzekével szántást bárhol vállal és megvételre keres egy 6—7-es ekét: Bordács Tamás, Kisujszállás.

APRÓK.

A vadgesztenye mint takarmány. Sok birtokon gondoskodtak az elődők szepítésről és sok gesztenyefát ültettek. De a gesztenyével nem sokat törődnek. Pedig ez hiba; mert a gesztenye kétszer annyi tápértékkel bir mint a burgonya. 2—3% protein és 34—38% légenymentes vonatanyag. Ha a gesztenyét frissen etetik, akkor zuzni kell, ha elakarjuk traktani, akkor meg kell előbb aszalni. Így aztán eláll sokáig. Az aszalt gesztenyét meg lehet darálni és más takarmányokkal elegyesen föletetni. Legjobban kedvelik a juhok; de a tejelő tehének is jól fogyasztják egész 3 kg.-ig naponta. A gesztenye keserű íze nem megy át a tejre.

Mire való a szőlővenyige? Elsősorban fűtésre. Bordeaux vidékén kévékbe kötik a venyigét és árulják fűtésre. Általános a használata és elég jól fizetik. Másfelé a venyigét tépő gépekkel szétszaggatják és aljazónak használják. Az idén ebben a szalmaszük világban ez nálunk se lenne rossz. Használják még alagesővezésre is, a mikor is kévékben az árkok fenekére teszik és a földet ráhuzzák. Sok évig megfelel így a céljának. Takarmány-szük években tépott venyigét takarmá-

nyozásra is felhasználják, de nem egymagában, hanem csak a szalma pótlására. De lehet a szőlővenyigét papirgyártásra is felhasználni. A vászón-, szalma- és fenyőfa, a mely a papirgyártás nyersanyagául szolgál, mindig drágább lesz és rákerül a sor a venyigére is. A kérdést úgy lehet megoldani, hogy a venyigéből a termelés helyén készítenek cellulose-pépet és így szállítják a papirgyárakba; mert a nyers venyige nem alkalmas a szállításra. Ily módon a venyige mázsája 1 koronával lenne értékesíthető. De lehet csinálni a venyigéből faszenet és kátrányt a fakátrány helyettesítésére. A venyige 39% faszenet és 4% kátrányt ad. Holott a fából csak 23—24% faszen és 3—8% kátrány lesz. Az így nyert faszen értéke magyar holdon fölmehet 17 koronára.

Az erdők famennyiségének megbecslése. A leghelyesebb eljárás az, ha az erdőből egy magyar holdnyi területet mint átlagos állást kiválasztunk és felmérünk. Ezen a területen minden egyes fát a köbtartalomra kiszámítunk, a mi egy holdon termett, azt az illető erdőrészlet holdszámaival sokszorozzuk. Még biztosabb ennél a próbavágás.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A kemény télies időjárás dacára is igen kielégítő módon érkeztek be a megrendelések és melegebb idő beálltával a forgalomnak igen nagy élénkülése várható. Vöröslóherét még csak szóróványosan ajánlottak első kézből és az eladók csekélyebb árengedményekbe is bele mentek, míg ellenben a valóban legelső rendű luczernamagot valamivel magasabb áron kellett fizetni. Valamint a luczerna — úgy a lóhere — mag arankamentes államilag ólomzárólt minőségben, még oly tetemes mennyiségben van, néhány magkereskedőnél készletben, hogy jelenleg, még a legnagyobb szükségletet is kielégíthetik. Takarmányrépamag. A belfogyasztás, mely hanyatló árak reményében tartózkodóan viselkedett, a felölt hétén olyan nagy mennyiségeket szedett fel a piacról, hogy a külföldi beszerzési források az eckendorfi és oberndorfi fajták árát fölemelték. Bükköny és baltaczinbéli kínálat a termelők részéről, a magkereskedőknél jelentkező egész keresletnek nem felel meg, úgy hogy valószínűleg rövid idő múlva áremelkedés fog beállni e két magfélében.

Jegyzések nyersáruért 100 kilogrammonként:

Luczerna világos szemű	128—136 K
Luczerna barnás szemű	108—112 »
Vörös lóhere természetű arankamentes	130—140 »
Vörös lóhere arankától megtisztítható	120—130 »
Vörös lóhere nagyaránkás	110—115 »
Biborhere	40—42 »
Baltaczim	44—46 »
Bükköny	26—28 »

Szesz.

A szeszüzletben e héten változatlan élénk forgalom uralkodott és az árak azonnali szállításra, valamivel olcsóbban későbbi szállításra változatlanul jegyeznek.

Elkelt *finomított szesz* adózva nagyban 177—177.50 K, adózatlanul 58—58.50 K helybeli és olcsóbban vidéki szeszfinomítottól és másodkézből.

Élesztőszesz adózva 176 K-ig, adózatlanul 57 K-ig kelt el.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban kötésre 50—50.50 K volt ajánlva gyérből vételkezdéssel.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 50.50—51.50 K-ig fix áron és 2.50 K-ig jegyzésen alól volt ajánlva. *Budapest a kontingens nyersszesz ára* 54—55 kor.

Budapesti zárlalárak nagyban:

Finomított szesz adózva	177—177.50 K
Finomított szesz adózatlan	58—58.50 »
Élesztőszesz adózva	176—176.50 »
Élesztőszesz adózatlan	57—57.50 »
Nyersszesz adózva	175—175.50 »
Denaturált szesz	50.50—51 »

Készáru-tőzsde 1909. febr. hó 26-án.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten			
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig		
Buza:						
Tiszavidéki	76	26.85	27.25	79	27.40	27.90
"	77	27.05	27.45	80	27.55	27. —
"	78	27.25	27.75	81	27.80	28.20
Fehérmegyei	76	26.70	27. —	79	27.75	27.60
"	77	26.90	27.25	80	27.40	27.85
"	78	27.05	27.35	81	—	—
Postvidéki	74	—	—	78	27.10	27.50
"	75	—	—	79	27.20	27.65
"	76	26.75	27.05	80	27.45	27.90
"	77	26.95	27.30	81	—	—
Bánsági	76	26.80	27.10	79	27.25	27.90
"	77	26. —	27.35	80	27.50	28. —
"	78	27.15	27.70	81	27.75	28.20
Bácskai	76	26.85	27.25	79	27.30	27.30
"	77	27.05	27.45	80	27.55	28. —
"	78	27.20	26.75	81	—	—
Rozs elsőrendű új					21. —	21.15
" középminőségű (új)					20.85	20.95
Árpa takarmányáru, elsőrendű					17. —	17.30
" másodrendű					16.50	16.80
Köles					18. —	18.85
Zab elsőrendű (új)					17.60	17.90
" középminőségű (új)					14.50	14.40
Tengeri belföldi román v. bolgár					—	—
Repczekáposzta					—	—

Kimutatás

a hazai nyilvános áruaktárak és szövetkezeti gabonaktárak gabona és örlemény forgalmáról és készleteiről. 1909. február 13-tól 1909. február 20-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1909. február hó 13-án	327467	155701	86723	183778	112137
Béta- 1909. febr. 13-tól rozás/ 1909. febr. 20-ig	13409	1896	2841	4032	23938
Kita- 1909. febr. 13-tól rozás/ 1909. febr. 20-ig	29189	2913	7458	9299	16961
Készlet 1909. febr. hó 20-án	311687	154684	82112	178511	119114
II. Az 1909. február hó 13-án megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruaktárak					
Bács	28488	4864	297	22801	9621
Berettyóújfal	6942	1433	5320	634	—
Békéscsaba	12284	396	23	758	3755
Brassó	10473	3202	1069	7546	4509
Budapest	6650	18690	3239	29752	4379
Csáktornya	8296	6225	188	2486	1570
Czegléd	3759	5364	2397	3916	1339
Debrecen	6621	42984	2580	11733	347
Érmihályfalva	3026	12861	488	118	283
Fiume	30780	960	27903	14653	32274
Győr	—	2663	10808	2488	2298
Kaba	11216	262	199	180	36
Karaczag	1477	—	125	88	149
Kassa	899	36	2740	7398	85
Kisujszállás	14862	1212	142	130	126
Kisvárd	9770	9920	250	790	—
Kolozsvár	19731	555	886	2662	45
Marosludas	5829	105	1282	4244	1799
Maros-Vásárhely	9853	—	2132	1248	—
Mátészalka	2033	1268	181	3244	1084
Mezőkaszony	1759	90	73	2096	24
Mezőtúr	12500	—	2036	125	452
Miskolc	5051	3225	3329	8782	750
Nagybecskerek	16131	799	468	18833	23828
Nagykanizsa	—	—	—	—	—
Nagyroly	7957	1286	—	639	182
Nagyszalonta	901	1045	244	104	1085
Nagyszeben	—	—	—	—	—
Nagy-Várad	—	—	—	—	—
Nyíregyháza	8273	25272	—	4273	80
Nyitra	—	—	—	—	—
Pancsova	1975	—	—	150	10216
Pozsony	—	—	—	—	—
Szarvas	8019	88	692	199	55
Szatmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	1089	—	1209	708	1736
Szoboszló	2168	—	714	93	59
Szombathely	1822	1488	10096	7360	197
Temesvár	33217	523	—	6365	2540
Versce	4239	295	4397	5571	2583
Eszék	—	—	—	—	—
Székes	12897	—	106	11062	6125
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonaktárak.	741	2408	42	486	217

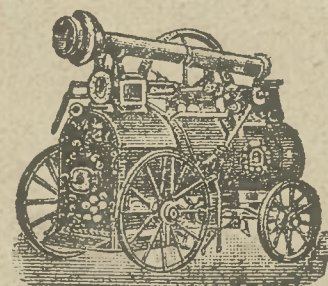
Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ordódy Lajos.**

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

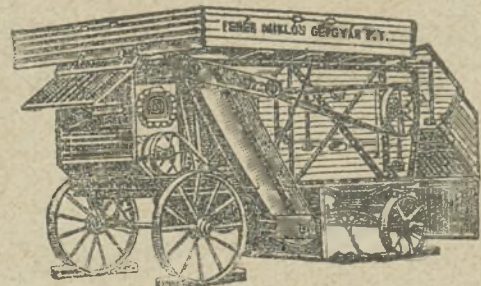
BUDAPEST, KÜLSŐ-VÁCZI-UT 80.

A MAGYAR KIRALYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA GÉPEINEK ELADÁSA.

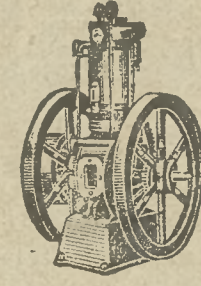
Garnitúrákra cserélő-üzletek költetek.

Használt és új javított cseplő-készletek.

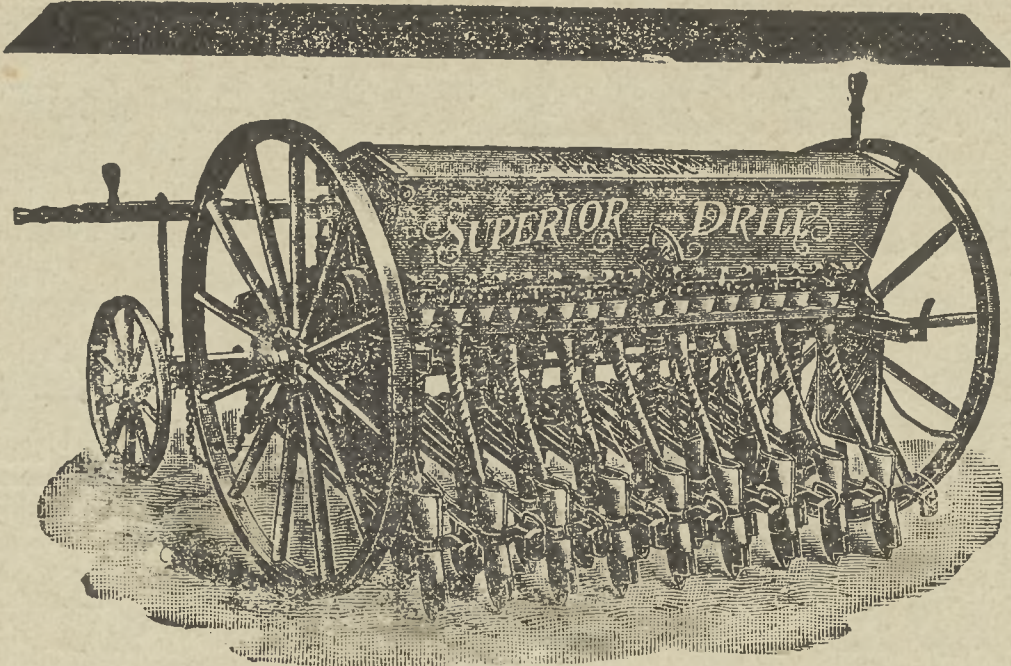

Gépjavitások és alkattársak megsekkelt áron.

Benzinmotorok, takarmánykamrák s egyéb cselokra.

Mindennemű gazdasági gépek és eszközök Érdeklődőknek felvilágosítás és árjegyzék ingyen.

Superior Sorvetőgépek.

— !! Legjobb tolókerékrendszer!! —
 !!! Tessék közelebbi leírást kérni !!!

Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák.

— Egy- és többvasu ekék. —
 Háromtagu és egytagu hengerek.
 Triórök. — Mútrágyaszórók.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig

A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona.

Gyakorlati utmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék.

Megszerezhető a

„Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában
 Budapest, IV., Múzeum-körút 7.

30 millió erdei csemete

1000 drb Korona

Lúczfenyű 2 és 3 éves magonc, 5.	7.—
Erdeifenyű 2, 3 és 4 „ „	3.— 9.—
Feketelefenyű 2, 3 és 4 „ „	3.— 9.—
Kocsányostölgy 1, 2 és 3 „ „	6.— 15.—
Akác 1, 2 és 3 „ „	2.— 50.—
„ 2 és 3 éves iskolázott „	22.— 65.—
valamint 1 és 2 éves alma és körte- vadonc 1000 drb Korona	10.— 50.—

Továbbá erdei- és sövénycsemeték, gyümölcs-, dísz- és sorfák minden kelendő minőségben. Képes főárjegyzéket kívánatra ingyen.

Gróf Batthyány Zsigmond
 uradalmi intézősege.
 Csendlak up. Ferenczlak. Vasm.

Elsőrendű magyarfajú
Erdélyi jármosökrök,

ugyszintén 1 éves magyarfajú

Erdélyi

ökörborjuk

minde időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt.

(Szolnok-Doboka megye.)

forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet I. fajtisza anyagra.

NAGYENYED-re
 Alsófehér m.

Gyümölcsfák
 dísz- és kerítésnövények stb.
 Nemes szilvacsemetekben nagy készlet

Szőlőoltványok európai, amerikai
 sima és gyökeres vesszők.
 — Árjegyzéket ingyen küld: —

FISCHER és Tarsai
 faiskolák és szőlőoltványtelepek

LENTÖRŐ-TELEPEK,
 melyeknek gépfőlszerelését „RICHARD MÜLLER” rendszere szerint készítik

Portalanító-telepeket, Exhaustorokat
 gyárt és legolcsóbban szállít

ARTHUR NETTEL Smichow, Prága melletti „CELNA” 524.
TELEFON Nr. 3389.

SZŐLŐOLTVÁNY!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány	ezre 180 K
„ szépséghibával	90 K
„ zöldoltvány	160 K
Sima	90 K
Gyökeres riparia portalis, vastag	32 K
2 éves	40 K
Sima riparia portalis, vastag	18 K
„ vékony	8 K
Gyökeres hazai nemes vessző	30 K
Sima	10 K

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzét visszaadom — **Árjegyzék ingyen.** Le van benne a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Székely I. József, Gyöngyös,
 Szent Urbán templom.

10 LÉGKÖRNYOMÁSÚ

LOKOMOBILOK

legújabb szerkezetű

az elavult gyártmányokkal szemben

tetes tüzelőanyagot takarítanak meg.

Tulzárnyalnak minden más gyártmányt.

Elavult gépszerkezetek kicserélése ajánlatos, az olcsóbb üzemenköltség lényeges megtakarítást jelent.

Nagy munkaképesség

Gazdaságos üzem

Vaskeretű gőzcseplőgépek 1908/09. évi szerkezet.

Benzinmotorok, utimozdonyok, ipari czelokra szolgáló lokomobilok tüllehitővel, kazalozógépek, aratógépek, losonczyi vetőgépek, resiczai aczélekék, Kalmár-féle rosták, teljes malomberendezések stb.

Kívánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

Á. M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám.

Saját magpergetőjében termelt, legmagasabb csiraképeségű **tülevelű magvakat**, kitűnő minőségű **lombfagvakat**, **kocsányos és kocsánytalan tölgymakkot**, **fűmagvakat**, valamint **répa, here és egyéb gazdasági magvakat** ajánl

FARAGÓ BÉLA

cs. és kir. udvari szállító
magyar magpergető gyára, erdészeti csemetekertjei
ZALAEGRSZEG.

A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona.
Gyakorlati útmutató arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és mű-kereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megrendelhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában. **Budapest, IV., Múzeumkörút 7. szám.**

Saját telepein nevelt, kitűnően fejlődött, erdősítési célra alkalmas **tü- és lomblevelű csemetéket**, **gyümölcsfákat** válogatott fajokban, **diszfenyőket**, **sor-fákat**, **élősövény-csemetéket** ajánl

FARAGÓ BÉLA

cs. és kir. udvari szállító
magyar magpergető gyára, erdészeti csemetetelepei
ZALAEGRSZEG.

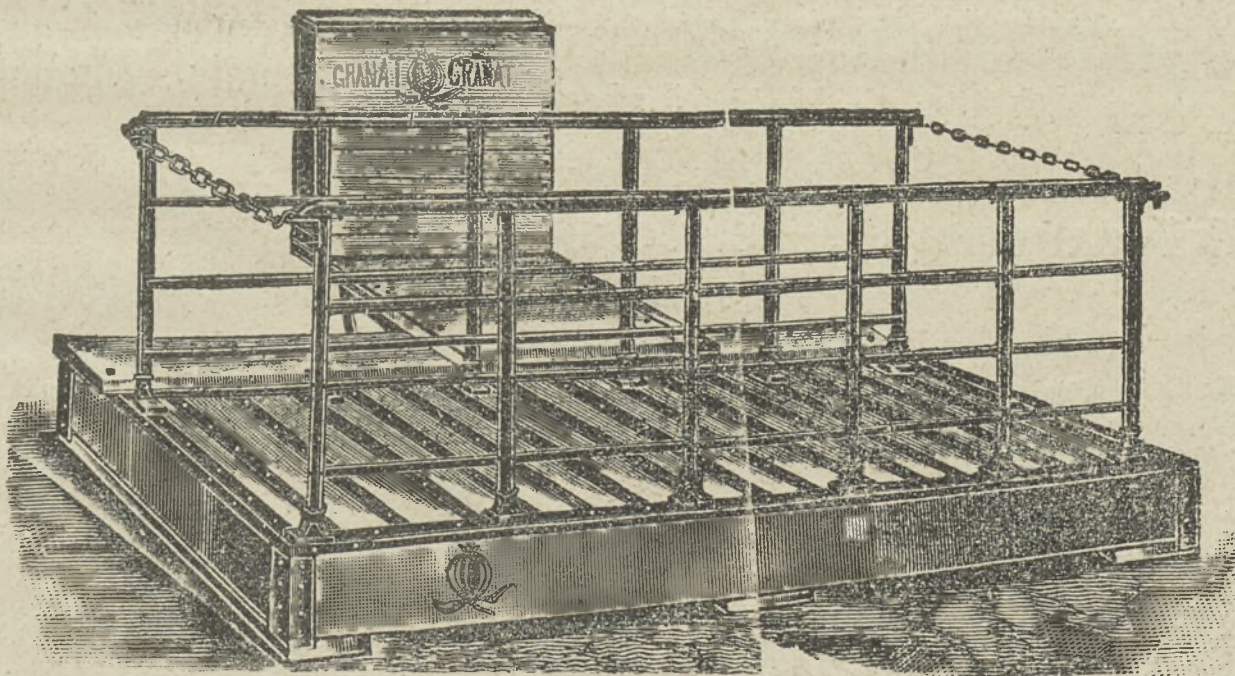
Alkalmi vétel több millió tölgyesemete 20.—
150 cm. magasságban, 50.000
darab diszbokor 1 1/2—3 méter magasságban, 20.000 drb
diszfenyő 1 1/2—3 méter magasságban.

Kizárólag fajtisztá őszi szedésű jég- és fagymentes sima vesszőt ajánlok vételre!!!
Készlet gyökeres csak 150,000. **Árjegyzék bárkinek kívánatra Küldetik bérmentve!** Sima készlet 3 millió.
Kivonat MICHL ISTVÁN tata-tóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre
	frt	frt	frt	frt		frt	frt	frt	frt		frt	frt	frt	frt
BORFAJ:					CSEMEGEFAJ:									
Overni hamvas ... fehér	—	—	1.20	10.—	Oportó ... fekete	—	—	—	5.50	Muscat Hamburg ... fekete	—	—	2.50	20.—
Budai zöld ...	—	—	—	60	Othello ...	—	—	—	5.—	" Madersfeld c. ...	—	—	1.80	12.—
Burgundi ...	—	—	—	80	Vegyes borfaj ...	—	—	—	60	Augustana ... fehér	—	—	2.50	—
Erdei (fehér bakar) 2 éves ...	4.—	30.—	—	80						Calábriai ...	—	—	2.—	15.—
Erdélyi leányka ...	—	—	—	1.50						Csaba gyöngye 10 db sima 2 frt	—	—	10.—	8-80
Ezerjő ...	—	—	—	50						Damaskusi ... fehér	—	—	2.—	15.—
Fehér Bogdányi dinka	—	—	—	80	Chass. blanc. croquant fehér	—	—	—	80	Ezredéves emlék ...	—	—	2.—	12.—
Furmint ...	—	—	—	60	" corneille blanc ...	—	—	—	1.20	Ferdinand Lesseps ...	—	—	2.—	15.—
Hárslevelű val. Hegyaljai ...	—	—	—	80	" Fontainebleau ...	—	—	—	1.20	Genau i óriás ...	—	—	1.50	10.—
Járdovány ...	—	—	—	80	" musc. Gama Drome ...	—	—	—	1.50	Kecskececs ...	—	—	1.50	8.—
Mézes fehér ...	—	—	—	50	" musc. d'St. Fiacre ...	—	—	—	1.80	Kossuth Lajos ...	—	—	2.—	15.—
Mirkováci ...	—	—	—	1.20	" de Nantes ...	—	—	—	1.80	Madelaine angevine ...	—	—	1.—	6.50
Mustos Kadarka ...	—	—	—	60	" Napoleon ...	—	—	—	2.—	royal ...	—	—	1.—	8.—
Olasz rizling ...	—	—	—	50	" Vibert ...	—	—	—	1.50	Malaga ...	—	—	2.50	20.—
Rajnai Rizling ...	—	—	—	70	Fontain. rouse v. piros	—	—	—	1.80	Melinet (homok király)	—	—	2.—	15.—
Rakk ...	—	—	—	60	" rouge s. ...	—	—	—	1.20	Passatutti ...	—	—	1.—	8.—
Sauwignon ...	—	—	—	70	" Imperial rouge ...	—	—	—	1.50	Precoco de Malingre ...	—	—	—	—
Szerémi zöld ...	—	—	—	60	" Negropont ...	—	—	—	1.50	Szemendriai ...	—	—	1.80	10.—
Szlankamenka ...	—	—	—	80	" Ronsard vil. ...	—	—	—	1.80	Bronners szőlő vil. piros	—	—	1.80	10.—
Zöld Sylváni ...	—	—	—	80	" tokay angevine v. ...	—	—	—	1.80	Kecskececs söt. ...	—	—	1.60	12.—
Bogdányi dinka ... piros	—	—	—	1.—	" rouge crequant s. ...	—	—	—	80	Malaga rosea vil. ...	—	—	2.50	20.—
Kövidinka 2 éves ...	3.50	25.—	—	60	Muscat Alexander ... fehér	—	—	—	80	Malakoff Ossum söt. ...	—	—	3.—	20.—
Szlankamenka ...	—	—	—	1.—	" Caminada ...	—	—	—	2.50	Rosa minna di Vacca ...	—	—	1.80	12.—
Tramini ...	—	—	—	1.50	" candia ...	—	—	—	2.50	Dodrelábi ... fekete	—	—	1.20	8.—
Veltelini ...	—	—	—	60	" croquant ...	—	—	—	1.80	Izabella ...	—	—	1.20	8.—
Vörös dinka ...	—	—	—	—	" dr. Rob. Hogg ...	—	—	—	2.20	Malaga kék ...	—	—	2.—	15.—
Alicante bouchet ... fekete	—	—	—	70	" Escholata sup. ...	—	—	—	4.—	Ökörszem ...	—	—	1.20	8.—
Aramon ...	—	—	—	1.—	" Lahnes Perfect. ...	—	—	—	5.—	Olivette nouve ...	—	—	1.80	12.—
Carbenet ...	—	—	—	60	" Lunel ...	—	—	—	1.—	Trollingi ...	—	—	1.50	10.—
Kadarka nemes ... fekete	—	—	—	60	" Ottonel ...	—	—	—	1.50	Vegy. csemege exquisit fajok (2 éves)	8.—	10.—	2.—	15.—
Merlott ...	—	—	—	60	" Pansée ...	—	—	—	2.50	" kiváló jó ... (2 éves)	6.—	40.—	1.50	10.—
Nagy Burgundi ...	—	—	—	70	" di Corail vil. piros	—	—	—	1.50	" chasselas fajok	—	—	1.—	6.—
					" frontignen rouge sötétpir.	—	—	—	1.80	Rip. portalis I. oszi. 2 éves	4.—	35.—	1.80	14.—

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségeimre visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megtéríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendők, melyért csupán saját kiadásaim számítom fel. A vesszők fajtiszták, szokványminőségűek, peronospora, oidium és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3 előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapesten, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet” nyert. — Több ezer elismerőlevél tanuskodik, többek közt állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

„GRANAT” MÉRLEGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tizedes-, százados-élőállat- és hidmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár: III. ker., Szépvölgy-utca 8. sz. Raktár: V. ker., Hold-utca 21. sz.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárgyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövö-gyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

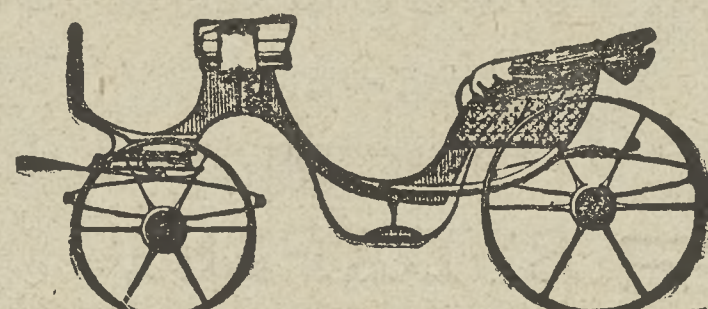
lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vizmentes ponyvákat gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repceponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vizmentes lótarakokat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becsesértetnek és átalakítások elfogad-tatnak jutányos árak mellett. Ugyazint mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Keresünk megbízható termelőket 25 Morgen (800 négyszögöl) takarmányrépamag, borsó és karóbab termelésére, és magas árakat fizetünk.

Ajánlatokat egyenesen kérjük intézni:

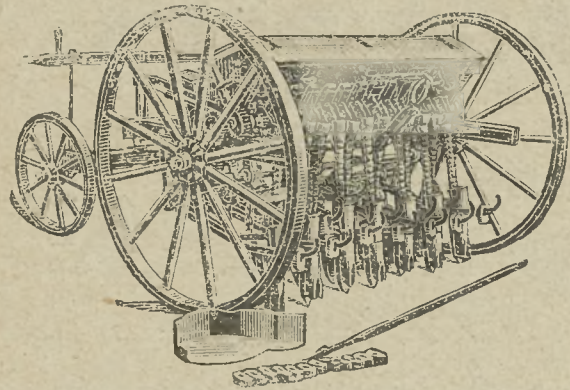
Mitteldeutsche Export und Importgesellschaft

koriátolt felelősséggel.

Frankfurt a. M. 3.

A TAVASZI VETÉSHEZ!

A legjobb sorbavetőgépek
MAYFARTH PH. és Ta. ujonnan szerkesztett
„AGRICOLA“ gépei tolókerék rendszerrel

az összes magnekem és különböző mennyiségek számára, kerek kiváltása nélkül. Hegyen és síkságon egyaránt alkalmazhatók, legkönnyebb kezelés, legnagyobb tartósság, rendkívül olcsó ár.
A legjobb szerkezetű boronákat, ekéket, hengereket, fű-lóhere és gabonakaszáló gépeket, szénforgatókat és széna-gereblyéket gyártja

Ph. Mayfarth és Ta.
Gazdasági gépgyárak, vasöntödék és gőzházok
Wien, II. Taborstrasse 71.
Részletes képes árjegyzékek ingyen.
Képviselek és viszontelárúsítók kerestetnek.

Strube-féle tavaszibuza

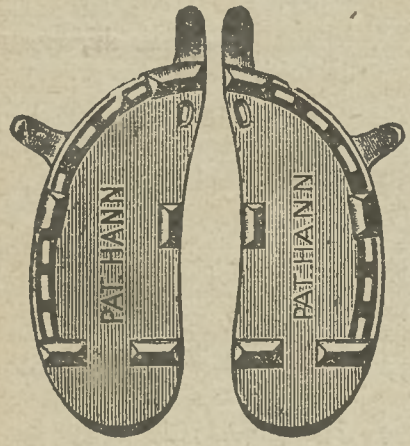
Ő Exc. báró Stummer Ágoston tavarnoki főintézőségénél eladó métermázsánként 30 koronáért,

és Hanna vetőárpa

első utánvetés, métermázsánként 22 koronáért zsák, nélkül. Nagytapolcsányi állomásra szállítva, a míg a készlet tart. 500 kg.-nál keveseb nem eladó.

Ökörpatkók

alkalmasak, tartósak és olcsók.

HANN' jeggyel ellátva.

Kérjen és figyeljen pontosan ezen jegyre, mert

patkóink minden tekintetben utolérhetlenek!

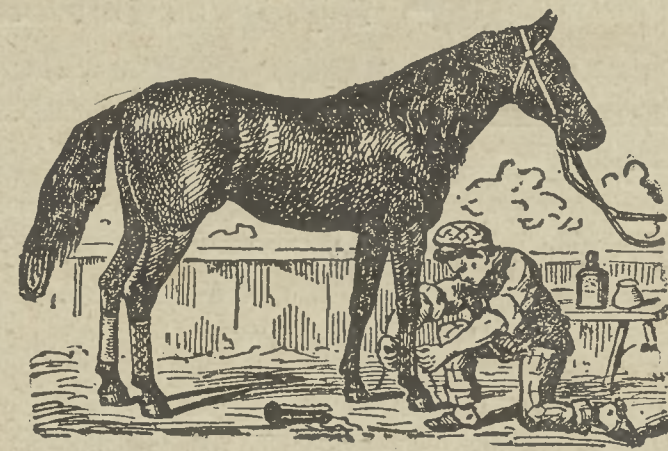
Rendes csülökpatkók ökrök részére. Szabadalmazott lópatkók, első díjakkal kitüntetett patkók, igás és háttas lovak részére, szakférfiak által legmelegebben ajánlva
Patkó- és csülökszegek. Sróf- és rúdvasalások, vasalási eszközök és szerszámok.

M. HANN'S SÖHNE

RAINFELD a/d. Gölsen N.-Ö.

Lyukfuró v. srófkészülékes hordódugólemezek czég-nyomattal vagy anélkül, szállításra és beraktározásra szánt hordókhöz minden nagyságban és mennyiségben.

Minták és árjegyzékek ingyen!

1900. évi párisi világkiállításon Grand Prix.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Ára egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállókban, úgy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénaság ellen. A lovat trainingben igen nagy munkabírásra képesíti.

KWIZDA SZABADALMA.

Pneumatic. bokavédő szalaglégnárnával. Bokavédő szalagok gummiból.

Szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábára.

A bokára, a-h-ig mérve, melynek kerülete
20-22 cm. megfelel az 1. sz. 24-27 cm. megfelel a 3. sz.
22-24 cm. „ 2. sz. 27-30 cm. „ 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben dronként: Fekete, barna v. fehér szín
1. sz. K 5.50 2. sz. K 5.90 1. sz. K 5.90. 2. sz. K 6.40
3. sz. K 6.40. 4. sz. K 7.80 3. sz. K 6.80. 4. sz. K 7.70.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Főraktár: **KWIZDA JÁNOS FERENCZ** cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Kornenburg, bei Wien.

DEERE-féle amerikai tengeri vetőgép műtrágyaszóróval,

mely a tengerit önműködőleg a legpontosabban veti négyzetbe,

hogy az a Hermann-féle rendszer szerint is legyen, úgy hossz-, mint keresztirányban géppel művelhető, illetve kapálható.

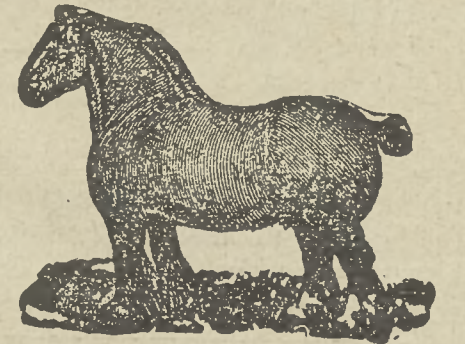
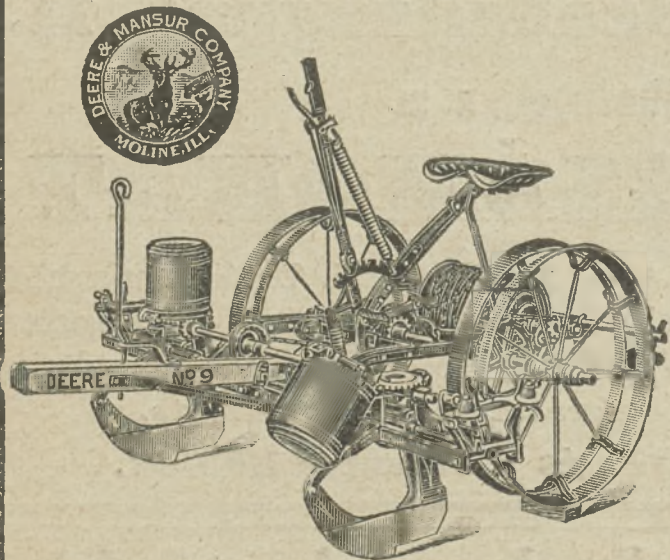
Tanulmányozva az amerikai efajta, ott nagyon elterjedt különféle gépeket az itt láthatót találtam a legjobbnak

és van szerencsém ezeket a tisztelt gazdaközönségnek minden tekintetben jótállás mellett ajánlani

Ismertetéssel, ugyszintén árakkal, valamint részletes használati utasítással kívánatra készségesen szolgál

Propper Samu

mezőgazdasági gépraktár
Budapesten, V., Váci-körút 52. sz.

Muraközi hidegvérű (nori) igás tenyészlovak és tenyészmenek

vásárlásánál — direktre a tenyész-tóktól — és a vásárláson segédkezesemet felajánlom. Czimem:

Idősb Heinrich Mór muraközi lóvásárló ügynöksége

Csáktornya (Muraköz)

törv. bejegyzett czég. Vásárjegyzék ingyen. Megbízható telvilágosítás. Elsőrendű referenciák.

Sürgönyezim:

Heinrich senior Csáktornya.

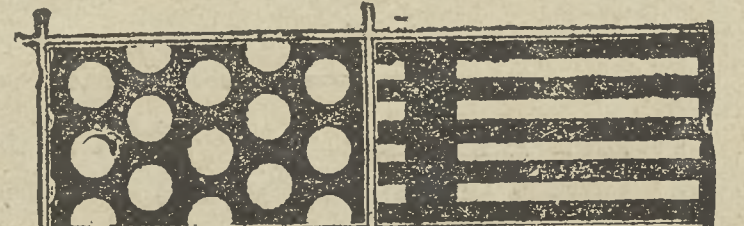
Stahel és Lenner

Zrieur- és lemez-lyukasztó-gyár

BUDAPEST.

Ajánljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta LEMÉZROSTA gőzcséplő gépek számára.

Polgár Sándor
m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kőtszerész

BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Legelőnyösebben beszerezhető orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök. Gummiárak, Suspensorium, irrigator fecskendő stb. legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvkötők, has- és köldök-kötők. — Valódi francia különlegességek (ovszerek). Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. (Fenti címre ügyelni tessenék.)
Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

ÁGYBAVIZELÉS.
Azonnali szabadulásért jótállás. Felvilágosítás díjtalan. Kor és nem megadandó. Fényes köszönőlevelek. — Orvosiilag ajánlva.
„SANITAS“ INTÉZET
VELBURG P. 115. Bayern.

PIEDLER JÁNOS
LENFONÓGYÁRA
KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszált és géppel csépelet lenszalmáttszés szerinti mennyiségben is **al eredeti (pernai) orosz lenmagot.**

GŐZEKÉK,
gőz uti hengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására, az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.
A készülékek választását ill. tőleg mezőgazdasági szaktanácsossal készséggel szolgálunk.
Szíves megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia, vagy: az osztrák bánya- és kőhásati társaság magyarországi képviselőjéhez, Mayer Pál főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18.** kéretnek.

A LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB ÉPÍTŐANYAG

HOMOK — ARANY

a homokból, cementtel vagy mészzsel készült falazótégla, tetőcserep, fal és padlólapok, csövek stb. **Dr. Gaspary** rendszere szerint előállítva,
Dr. Gaspary kézi vagy erőhajtásra berendezett gépein vagy formáin a legkülönbözőbb árakban.
A 84. számú ismertetési brosjura ingyen.
Levelezés és nyomtatványok magyar nyelven.
Leipziger Cementindustrie Dr. Gaspary & Co.
Markranstädt, Leipzig mellett (Németország).

100 pár díszlószerzőm.

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítéstől mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lőtakarók, régi és új esőköpenyegek, halinacsizmák, zöld munkaszubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-nyergesek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskaszták, másoló prések, gyéplőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.
Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

Kocsigyártás.

Budapesti kovacs- és kocsigyártóipartestület védnöksége alatt álló **Kocsi Árucsernok Szövetkezet**
BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

Gyors, pontos, olcsó földmérés!

Stadel-Torkos földmérő-taliga.
Világhírű szabadalom is anamiban. Kapható Stadel gépgyárában, Győrött.

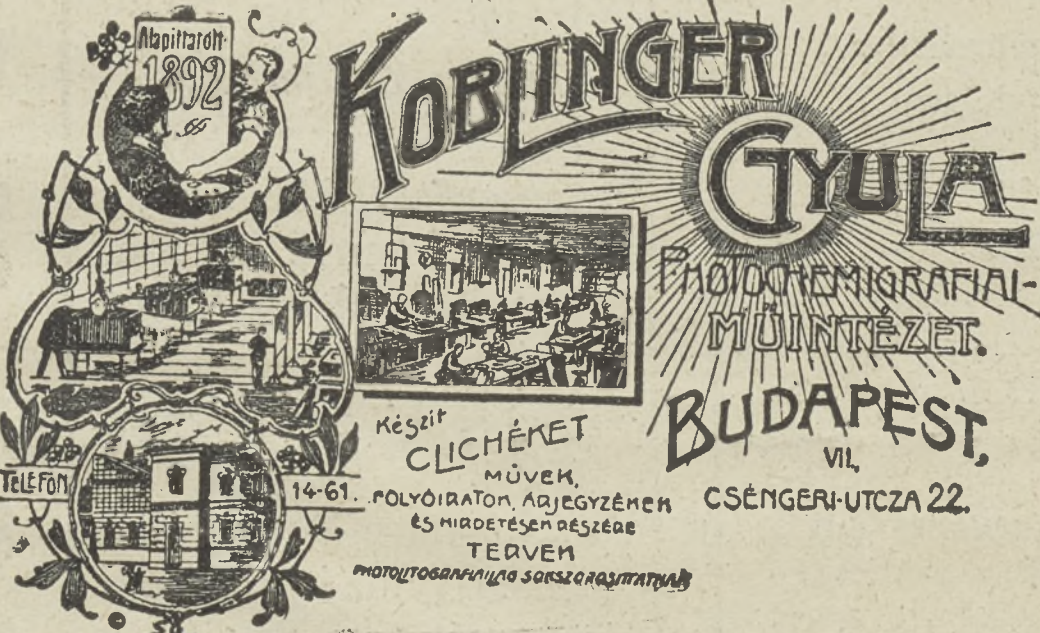
Fapermetezők karbolineum stb. részére, ugyszintén az összes kertgazdasági eszközök és szerszámok.

Állandóan újdonságok.
Nagy választék.
Legolcsóbb árak.

Krása Rudolf, Wien, VII., Kirchengasse 29.
Kérje a D képes árjegyzékét. (A „D” jel feltüntetése okvetlen szükséges).

KOBLINGER GYULA
FOTODUPLIKÁCIÓ-INTÉZET
BUDAPEST, VII. CSÉNGERI-UTCA 22.

Készít CLICHÉKET MŰVEK, POLYÓRATOR, ARJEGYZÉSEK ÉS MIRETÉSEN RÉSZÉRE TERVEN

GAZDÁK figyelmébe!
= 50% =
olcsóbb,
mint bármely más világító anyag a **pyroleum** világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.**
Számos elismerő levél nálam betekinthező. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Óriási megtakarítás Sodronykerítés fonógépeket

Resch József Sándor, Bacs (Bácska). Föld-, kert-, szőlő- és baromtiudvar tulajdonosoknak nélkülözhetetlen! — Kezelése egyszerű, mindenki 5 perc alatt megtanulhatja. **Képes árjegyzék — valamint költségvetés — ingyen és bérmentve.** — Akác-, Gledicia-csemete és szőlővesszőkről is.

Eredeti Hanna vetőárpat
a párisi kiállításon „Grand Prix”-vel küntetve. megvételre ajánl **Kubicsek Ferencz** földbirtokos, **Cellechovitz, Prossnitz** mellett, **Morvaországban.**

Fasorültetéshez

alkalmas akácza, jó gyökeres és többször iskolázott 2 méter törzsmagasságú korona metszéssel, 6-8 czeni kerület vastagságú, darabonként 20 fillérért és 8-12 czeni kerület vastagságú 30 fillérért eladó.
Ügyszintén nemes fűzfadugványok és pedig salix viminális regális, salix viminális purpurea, salix amydalina és angol viminális fajokban 1000 darabonként 3 koronáért eladók.
Úgy az akácza, mint a dugványok a zselizi állomáshoz szállítva és a csomagolás önköltségén számítva értenődök. Szíves megrendeléseket kér a

„Sárói uradalom”
Nagysáró, Bars megye.

Degen Jakab
BUDAPEST,
IX. ker., Közraktár-utca 28.

szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.**
Ára 3 korona.
Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb eredményt a legnagyobb mennyiségben elérhessük. Megszerezhető a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában
Budapest, IV., Múzeum-körút 7.

Prések és csiszoló gépek

cement-, mozaik-, granitdoit-, terra zó s járda-
lemezek gyártása céljából ugyszintén formákat, műkővek, betoncsövek-, gömbölyű és tojásdad profilok-, betonsinsze nyek stb. részére legújabb szerkezetekben és kitünő kivitelben szállít:

Eisengiesserei u. Maschinenfabrik Niederburg Georg Wittmer Karlsruhe (Baden)
1874-ben alapítva.
Vezérképviselő Magyarország részére:
Büschitz Mór Komárom.
A legtöbb legnagyobb gyárak bel- és külföldön általunk rendeztetek be. — Katalógusok ingyen és bérmentve. — Legkitünőbb ajánlatok rendelkezésre.

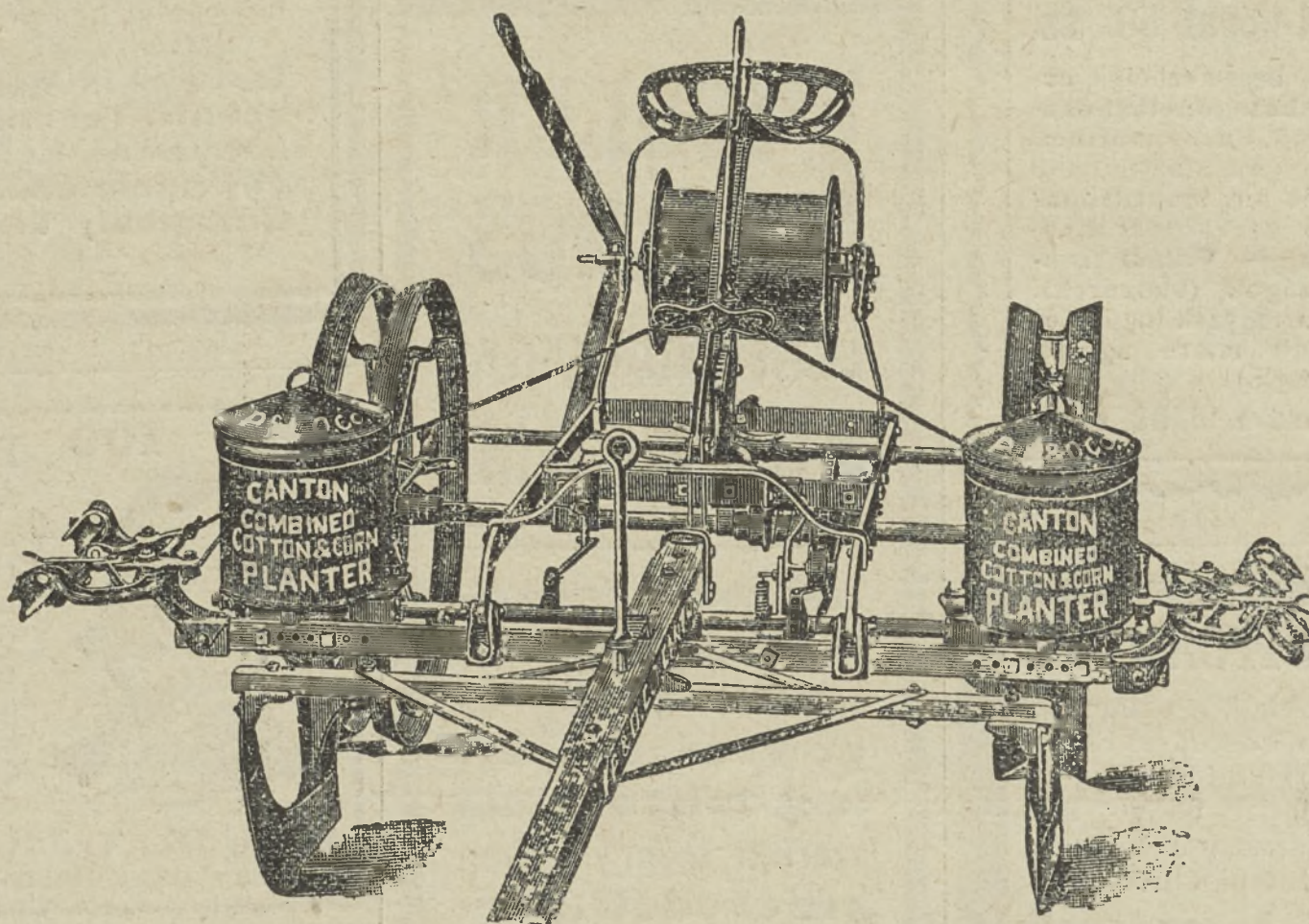
TENGERI ÜLTETÉSE NÉGYZETBEN.

„Senior“

automatikusan 25–28–32 angol hüvelykben négyzetben ültet, kivánság szerint 2–4 szemet fészkenként.

„Senior“

megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészeksort két oldalt meghengerel.

„SENIOR“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior“

munkaképessége sor-köz és táblahossz szerint, napi 7–10 magyar hold egy pár könnyű lóval és egy kocsissal.

„Senior“

magyar gazdaságokban 1907–08. évben körülbelül 400 példányban kitűnő eredménytel dolgozott.

Referenciák:

Ament Antal, Elek
Andrássy Sándor gr.,
Szigetvár
Andrássy Sándor gr.,
Tiszadob
Bethlen István gr., Sámsond
Bezerédy Pál, Hidja-Tolna
Csekonits Endre gr.,
Zombolya
Dréher A., Martonvásár
Dungyverszky Lázár,
Dunacséb
Eltz gróf urad., Vukovár
Frigyes Főhercegi urad.,
Főherceglak
Fürst és Weisz, Siklós
Gaál Rezső, Mozsor
Gergely Károly, Gyömrő
Hammerstein Richárd b.,
Pusztasári
Harkányi Frigyes báró,
Zsófiámajor
Hideghéty Imre, Vukovár
Huszár Károly, Lugos
Károlyi Imre gr., Mágocs
Kemény József b., Maros-Németi
Kovácsy Miklós id., Tasnádszántó
Lederer Artur és Károly,
Csóka
Mahler Mihály, Pankota

Közlemények szaklapokból:

Ifj. Sporzon Pál akad. tanár „a SENIOR tengerivetőgép“ című közleményében, megjelent „Köztelek“ 1900. évi márcz. 21. és 28-án azt mondja: „Amerikában már évek óta, Magyarországon még csak két éve kezdik használni ezt a tényleg nálunk is kitűnően bevált tengerivetőgépet, melynek három szembeszökő előnye van:

1. Vetőmagot takarít meg. Kisebb területeken ez talán nem mondható előnynek, de annál inkább ott, hol száz holdakra megy a tengeritermesztés.
2. Munkát takarít meg a vetésnél, mert kezeléséhez csak egy ember kell. Ez már érezhető előny a mai munkásviszonyok mellett.
3. Lehetővé teszi a tengeri keresztbe való művelését fogatos erővel. Ez pedig a mai munkásviszonyok között jóformán fele természetesi költséget jelent.“

Gróf Teleki Arvéd:

„Legujabb hazai adatok a tengeri amerikai módon való művelésére“.

„Köztelek“ 1908. 18-ik évfolyam 22. sz.

Gróf Teleki Arvéd:

„Tengeritermelés felében vagy amerikai módon?“

„Erdélyi Gazda“ 1908. márcz. 22.

Gróf Teleki Arvéd:

„A tengeri termelése amerikai módon.“

„Gazdasági Lapok“ 1908. márcz. 29.

közleményében azt mondja:

„Megjegyzem, hogy a Hermann-féle rendszert igen előnyösen lehet kibővíteni és olcsóbbá, eredményesebbé és munkáshiány esetén is kivihetővé tenni azáltal, ha a „SENIOR“ fészekbeültető, a szárlevágó és tengeri-törő, fosztó- és szájtépőgépeket használjuk és a tépett szárat akkorra tesszük el vermekbe, mikor arra legnagyobb szükségünk lehet.“

Báró Kemény József:

„Az amerikai csalamádéról.“

„Gazdasági Lapok“ 1909. jan. 10.

című közleményében azt mondja:

„Előnyt adok azonban a „SENIOR“-ral való ültetésnek, mivel így a kézi munka teljesen mellőzhető, mi nagy szó a mai világban.“

Referenciák:

Mátéffy Pál dr., Szentes
Nádossy Elek, Medinci-Senkovac
Pannonhalmi főapátság,
Tömördpta
Podmaniczky Endre br.,
Kelebia
Piukovits József, Nagyfénypusztá
Rakovszky Antal, Kacsócz
Scharff Jenő, Szilasipta
Schmidt Jakab, Marosbogát
Schwarcz Zsigmond,
Marosillye
Strasser Izid., Máriamajor
Strasser Henrik, Innám
Stubenberg József gróf,
Székelyhid
Szászbereki urad. Szászberek
Szarvas Imre, Borisszállás
Szemző Gyula ifj., Sztapár
Szentegáti urad. Szentegát
Szalánczy Jenő, Ladamos
Szőregi gazdas., Szőregi
Teleki Arvéd gr., Drassó
Tibold Sándor, Valkány
Tschida Artur, Paks
Ungar Lajos Kossuthfalva
Urbán Péter, Törökbecse
Wittmann János, Elek

Mc CORMICK Harvesting Machine Comp. Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatóság és főraktár:

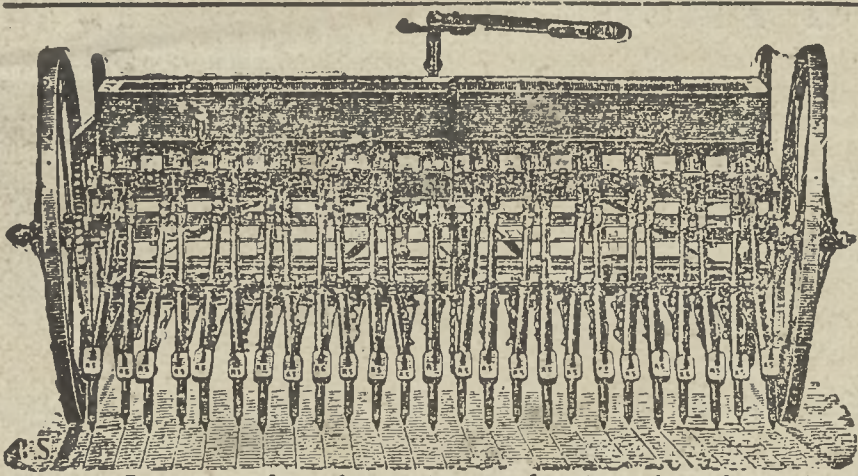
BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 12. szám.

Ne vásároljon addig új vagy egyszer használt minden fajta zsákot, ponyvát, kölcsönzsákot, kölcsönponyvát, lópokrócot, manilla, gép kévekötő „Hungaria“ kézi favéges **NAGEL ADOLF** kévekötő zsineget, spárgát, míg árait be nem kérte.

zsák- és ponyvagár
és kölcsönintézet ::
BUDAPEST, V., Arany János-utca 10.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen idényre SACK RUDOLF elismert kitző gyártmányait, aczélekéit, vasboronait, könnyű és szilárd sorvetőgépeit.

szecskavágó- és répavágó-gépeit kézi, járgány- és gőzhajtásra.

Elsőrendű biztonsági járgányait.

„WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépeit,
a jelenkor legjobb **takarmányparoló-készülékeit**

szervezetű

és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

Nemes gyümölcsfa-oltványok

Ungváry László szőlő telepén és gyümölcsfa-iskolájában (Czepléd, Pest-m.) 1909. év tavaszán nagyobb mennyiségű (600–700 ezer darab) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra 1–4 éves példányokban a következő gyümölcsnemekből: körte, alma, szilva, őszibarack, cseresznye, meggy, eper, birs, lasponya, dió, ribizke, málna, szomorú alma, szomorú eper, gömb és piramis akác stb.

Ezek árai minőségük szerint (1–4 évesek) 60–100 fillér.

Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1–3 éves magcsemeték (vadoncok) a következőkből: körte, alma, birs, coudin, cseresznye, sajmeggy (Prunus Mahaleb), mandula Prunus Myrabolana; ezek árai erősségük szerint 100 darabonként 1 kor. 20 fillértől 5 koronáig; 1000-enként 12 koronától 40 koronáig.

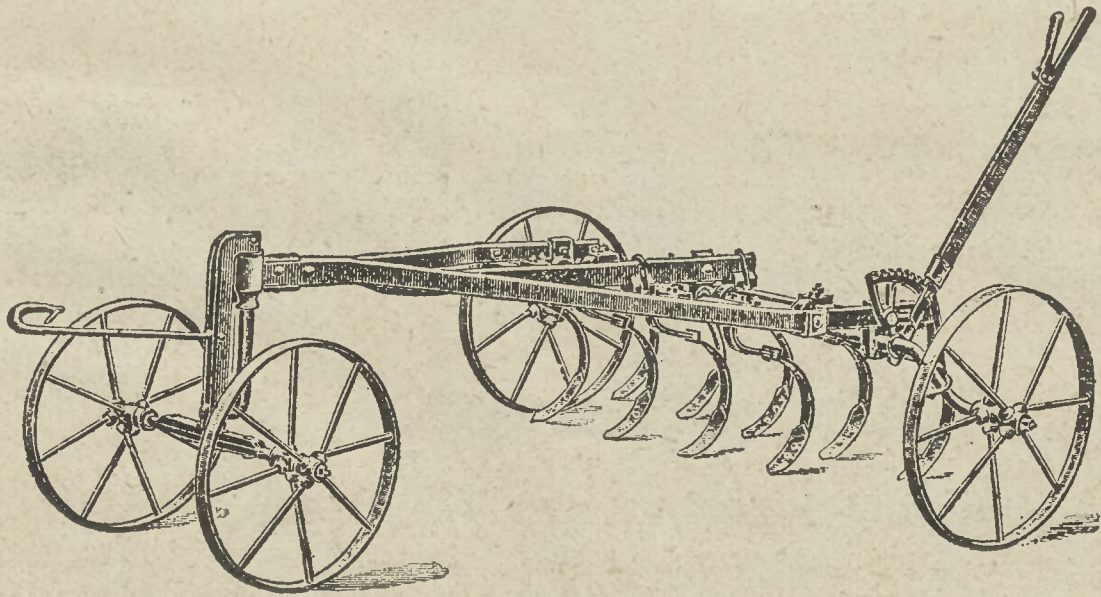
Ezenkívül áthatlan sövénykerítésre alkalmas lepényfa (Gleditsia) és akáczacsemeték 1–3 éves minőségben és igen nagy mennyiségben kapható (készlet 2 millió). Ennek ára 1000 darabonként 6 koronától 14 koronáig.

Háromszor permerezett, szokvány minőségű bor- és csemegeszőlő-vessző, úgy sima, mint gyökeres minőségben szintén megrendelhető, még pedig a sima 1000 darabonként 5 koronától 20 koronáig; a gyökeres pedig 36 koronától 60 koronáig.

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

A jó talajelőkészítés legcélszerűbb eszköze a :
rugós fogu cultivator,

mely a hó által megnyomott őszi szántás fellazítására, továbbá porhanyításra, gyomirtásra kiválóan alkalmas. — Vonószükségletük csekély, munkájuk igen szapora.

(Leírással és árajánlattal készséggel szolgál:

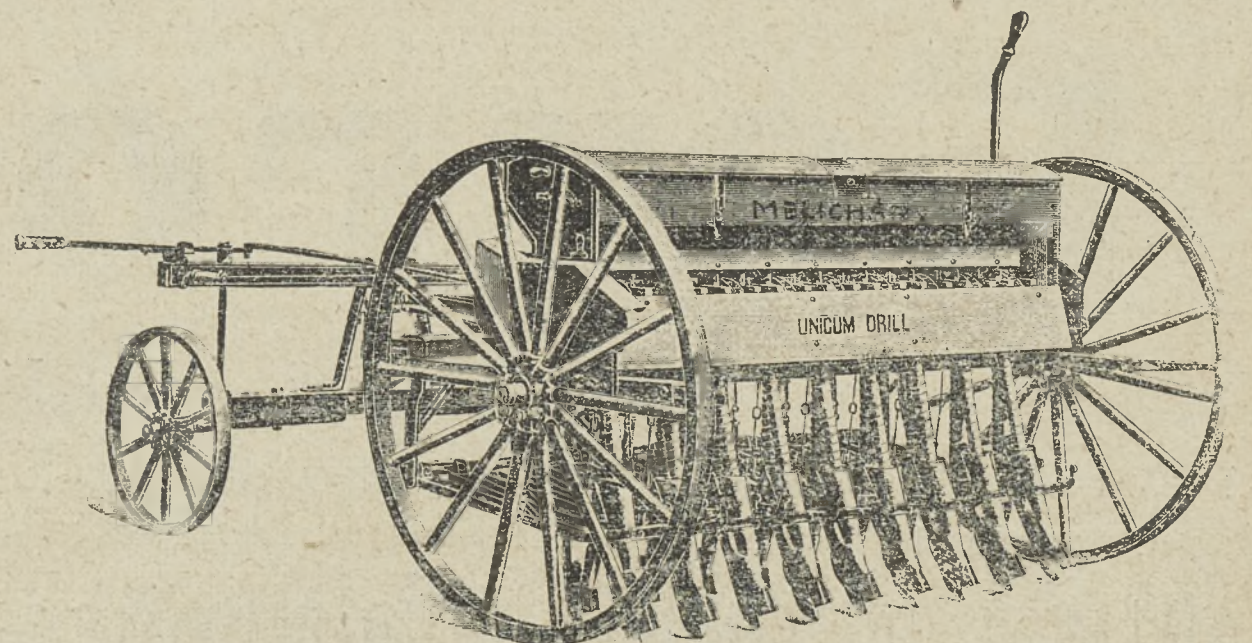
Bächer Rudolf

eke és talajmivelő eszközök gyáranak
magyarországi főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Az eredeti Melichár-féle
„UNICUM DRILL“
a gazdák legkedveltebb vetőgépe.

Egyenletes magelosztás,
egyszerű kezelés,
kevés vonóerőszükséglet és
tartósság, jellemző tulajdonságai.

Ábrás leírást és ajánlatot díjmentesen küld:

Melichár Ferencz

vetőgépgyáranak magyarországi főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Övakkodjunk utáztatoktól!

Gőzekéket
gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat
legfőbbkétesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.
BUDAPEST—KELENFÖLD, vasút-állomás-szal szemben.
Közlekedés vasuton és villamos vasuton.
TELEFON: 42—50.

Finom
Hanna vetőárpa
beszerezhető
Bükkmogyorósi gazdaságban
vasutállomás: Szilvásvárad (Eger-putnoki vasut mentén).
Érdeklődők forduljanak a **Gazdasági Lapok** kiadói hivatalához 1178. szám alatt.

Birtokeladás és vétel.

Leidenfrost László és Bauer Antal birtokvételek és eladások közvetítésére **Budapest, VI. ker. Dalnok-utca 26. földszint 2. szám** alatt közösen irodát nyitottak. 1909. május 1-től VIII., Szentkirályi-utca 10. földszint 1. Megbízásokat készséggel vállalnak.

Manilla kévekötőfonal aratógépekhez

legelőnyösebben szerezhető be a

Szegedi kenderfonógyár részv.-társ.-nál Szegeden,

mely legujabb angol-amerikai gépein tisztán csak I-a manilla kenderből évente 2500 métermázsa ilyen fonalat készít. Teljes egyenletességért kg.-ként, kbelül 350 méter hosszúság mellett, legnagyobb, kbelül 50 kg. hordképességért, megfelelő gombolyításért **teljes felelőséget** vállal. Ezen a külföldinél jobb fonalat mindazonáltal **bármely külföldi ajánlatnál**

100 kg.-ként 10 koronával olcsóbban

szállítjuk a gazdaközönségnek és kérjük, hogy ezen teljes felelőség mellett kbelül 10%-kal olcsóbban ajánlott **hazai** fonálnak a külföldivel szemben előnyt adjon.

Gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárak, kenderzsákok stb. legjobb beszerzési forrása.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSO** sertésbizományosnál, **Budapest, VIII., Népszínház-u. 22.** (Polgári serfözde

bérpalota). — Telefon: 97—05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

Első utántermésű „Proskowetz“-féle „berlini“ árpakiállításán 2-ik díjat nyert

Hanna-Pedigree-árpa

kötelezettség nélkül, míg a készlet tart, 100 kg.-onként 20 koronáért helyett Egyedrábacsanak állomás kapható az **Egyedi uradalomban, Egyeden**. Posta: Egyed (Sopronmegye). Vasutállomás: Egyedrábacsanak. Mintát kívánatra bérmentve küld az uradalmi intézőség. Megrendelések a vételár előleges beküldése vagy utánvétel mellett eszközöltetnek.

VILÁGREKORD!

A világon a legelső szabadalmazott

Forrógőzeke

300 fokot meghaladó gőztulhevítéssel.

Évek óta bevált Schmidt Vilmos mérnök doktor szabad. füsteső-tulhevitőjével. — **Gőzekékre egyedül jogosított gyártója Kemna J. gőzekegyára.** Egyetlen gőztulhevitő, melyről a gőzekegyártásban egyszerűségénél és szoliditásánál fogva — a gép súlyának emelkedése nélkül — egyáltalán szó lehet.

50%-kal nagyobb munkateljesítés, 30% szén- és 40% vizmegtakarítás mellett.

3400-nál több dr. Schmidt-féle szabadalmazott gőztulhevitő van üzemben vasuti mozdonyokon.

Kétgéprendszer, sodronykötéltvitel. — **Ugy nedves, mint egészen száraz esztendőkbén egyedül biztos munkateljesítés.**

Szakprofesszorok által szántóföldeken végzett kísérletek eredményéről értesítéssel, kimerítő felvilágosítással, prospektusokkal és költségvetéssel érdeklődőknek díjmentesen, készséggel szolgál:

KEMNA J. gőzekegyára magyarországi igazgatósága

Interurban telefon 91—21.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.

Sürgőnyezim: Kemna Budapest.